

21999A0917(01)

1999 9 17

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 246/3

**EUROPOS BENDRIJŲ BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOS
partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas (*)**

BELGIJOS KARALYSTĖ,

DANIJOS KARALYSTĖ,

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĖ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖ,

JUNG TINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

Europos bendrijos steigimo sutarties, Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutarties ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties Susitariančiosios Šalys,

toliau – valstybės narės, bei

EUROPOS BENDRIJA, EUROPOS ANGLIŲ IR PLIENO BENDRIJA IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJA,

toliau – Bendrija,

ir

AZERBAIDŽANO RESPUBLIKA,

ATSIŽVELGDAMOS į Bendrijos, jos valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos bendradarbiavimo ryšius bei jų bendras vertybes,

PRIPAŽINDAMOS, kad Bendrija ir Azerbaidžano Respublika nori stiprinti šiuos ryšius ir nustatyti partnerystę ir bendradarbiavimą, kuris sustiprintų ir plėstų praeityje užmegztus santykius, ypač 1989 m. gruodžio 18 d. pasirašytu Europos ekonominės bendrijos, Europos atominės energijos bendrijos ir Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos susitarimu dėl prekybos ir komercinio bei ekonominio bendradarbiavimo, kuris iširus TSRS *mutatis mutandis* taikomas Europos Bendrijų ir kiekvienos iš nepriklausomų valstybių dvišaliams santykiams,

(*) Susitarimas, sudarytas vienuolika Europos Sąjungos oficialiųjų kalbų (ispanų, danų, vokiečių, graikų, anglų, prancūzų, italų, olandų, portugalų, suomių, švedų), buvo paskelbtas OL L 246, 1999 9 19, p. 3.
Redakcijos čekų, estų, latvių, lietuvių, vengrų, maltiečių, lenkų, slovākų ir slovėnų kalbomis skelbiamos šiame 2004 m. specialiojo leidimo tome.

ATSIŽVELGDAMOS į Bendrijos bei jos valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos pasiryžimą stiprinti politines ir ekonomines laisves, kurios sudaro tos partnerystės pagrindą,

PRIPAŽINDAMOS, kad tokiomis sąlygomis Azerbaidžano Respublikos nepriklausomybės, suverenumo ir teritorinio vientisumo palaikymas prisidės prie taikos ir stabilumo Europoje išsaugojimo,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių pasiryžimą skatinti tarptautinę taiką ir saugumą, taip pat taikų ginčų sprendimą ir šiuo tikslu bendradarbiauti Jungtinių Tautų ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) sistemoje,

NORĖDAMOS skatinti regioninio bendradarbiavimo su kaimyninėmis šalimis procesą šio Susitarimo taikymo srityse, siekiant paskatinti regiono gerovę ir stabilumą, pirmiausia iniciatyvas, kurių tikslas – skatinti Užkaukazės regiono nepriklausomų valstybių ir kitų kaimyninių valstybių bendradarbiavimą ir tarpusavio pasitikėjimą,

ATSIŽVELGDAMOS į Bendrijos bei jos valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos tvirtą pasiryžimą visiškai įgyvendinti Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos (ESBK) baigiamojo akto principus ir nuostatas, vėlesnių posėdžių Madride ir Vienoje baigiamuosius dokumentus, ESBK Bonos konferencijos dėl ekonominio bendradarbiavimo dokumentą, Paryžiaus chartiją naujai Europai ir 1992 m. ESBK Helsinkio dokumentą „Permainų iššūkiai“ ir kitus ESBO pagrindinius dokumentus,

ĮSITIKINUSIOS pirmaeile teisės viešpatavimo ir pagarbos žmogaus teisėms, ypač mažumoms priklausančių asmenų teisėms, daugiapartinės sistemos su laisvais ir demokratiniiais rinkimais nustatymo ir ekonomikos liberalizavimo siekiant kurti rinkos ekonomiką svarba,

MANYDAMOS, kad visiškas šio Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimas priklausys nuo Azerbaidžano Respublikos politinių, ekonominių ir teisinių reformų bei prisidės prie jų tęsimo ir vykdymo, taip pat kad yra nustatyti būtini bendradarbiavimo veiksniai, ypač atsižvelgiant į ESBK Bonos konferencijos išvadas,

SIEKDAMOS užmegzti ir plėtoti nuolatinį politinį dialogą dvišaliais, regioniniais ir tarptautiniais abipusio intereso klausimais,

PRIPAŽINDAMOS IR PALAIKYDAMOS Azerbaidžano Respublikos siekį įtvirtinti glaudų bendradarbiavimą su Europos institucijomis,

ATSIŽVELGDAMOS į būtinybę skatinti investicijas Azerbaidžano Respublikoje, įskaitant investicijas į energetikos sektorių, ir tai, kad Bendrija bei jos valstybės narės teikia svarbą galimybei įsigyti energetikos produktų ir šių produktų tranzitui; patvirtindamos svarbą, kurią Bendrija bei jos valstybės narės ir Azerbaidžano Respublika teikia Europos energetikos chartijai ir Energetikos chartijos protokolui dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų,

ATSIŽVELGDAMOS į Bendrijos pasirengimą numatyti ekonominį bendradarbiavimą ir prireikus teikti techninę pagalbą,

TURĖDAMOS OMENYJE Susitarimo naudingumą sudarant palankias sąlygas laipsniškam artimesnių Azerbaidžano Respublikos ir platesnės bendradarbiavimo erdvės Europoje bei kaimyniniuose regionuose santykių kūrimui ir jo laipsnišką integraciją į atvirą tarptautinę sistemą,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių išpareigojimus liberalizuoti prekybą laikantis Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklių,

SUPRASDAMOS, kad reikia sudaryti verslui ir investicijoms palankesnes sąlygas, taip pat palankesnes sąlygas tokiose srityse, kaip bendrovių steigimas, darbo, paslaugų teikimas ir kapitalo judėjimas,

ĮSITIKINUSIOS, kad šis Susitarimas sudarys palankų klimatą Šalių ekonominiams ryšiams, ypač plėtojant prekybą ir investicijas, kurios itin svarbios ekonomikos pertvarkai ir technologiniam modernizavimui,

SIEKDAMOS nustatyti glaudų bendradarbiavimą aplinkosaugos srityje atsižvelgiant į esamą Šalių savitarpio priklausomumą šioje srityje,

PRIPAŽINDAMOS, kad bendradarbiavimas nelegalios imigracijos prevencijos ir kontrolės srityje yra vienas iš pagrindinių Susitarimo tikslų,

SIEKDAMOS nustatyti kultūrinį bendradarbiavimą ir gerinti informacijos srautus,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Šiuo Susitarimu nustatoma Bendrijos bei jos valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos partnerystė. Šios partnerystės tikslai:

- sudaryti Šalių politiniam dialogui atitinkamą struktūrą, leidžiančią plėtoti politinius santykius,
- remti Azerbaidžano Respublikos pastangas stiprinti demokratiją, vystyti savo ekonomiką ir užbaigti perėjimą į rinkos ekonomiką,
- skatinti prekybą ir investicijas bei darnius Šalių ekonominius ryšius ir taip palaikyti tvarią jų ekonominę plėtrą,
- sukurti teisinio, ekonominio, socialinio, finansinio, civilinio mokslinio ir technologinio bei kultūrinio bendradarbiavimo pagrindą.

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRIEJI PRINCIPAI

2 straipsnis

Pagarba demokratijai, tarptautinės teisės principams ir žmogaus teisėms, kaip apibrėžta pirmiausia Jungtinių Tautų Chartijoje, Helsinkio baigiamajame akte ir Paryžiaus chartijoje naujai Europai, taip pat rinkos ekonomikos principai, įskaitant ESBK Bonos konferencijos dokumentuose išdėstytus principus, yra Šalių vidaus ir užsienio politikos pamatas bei esminė partnerystės ir šio Susitarimo dalis.

3 straipsnis

Šalys mano, kad naujų nepriklausomų valstybių, atsiradusių iširus Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungai (toliau – nepriklausomos valstybės), gerovei ir stabilumui užtikrinti yra būtina, kad jos palaikytų ir plėtotų tarpusavio bendradarbiavimą pagal Helsinkio baigiamojo akto principus ir tarptautinę teisę, palaikydamos gerus kaimyniškus santykius, ir dėtų visas pastangas šiam procesui paskatinti.

4 straipsnis

Šalys prirėkus apsvaisto Azerbaidžano Respublikos aplinkybių pokyčius, pirmiausia dėl ekonominių sąlygų ir į rinką orientuotų ekonomikos reformų. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Bendradarbiavimo taryba gali teikti Šalims rekomendacijas dėl bet kurios iš šio Susitarimo dalies plėtotės.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

POLITINIS DIALOGAS

5 straipsnis

Tarp Šalių nustatomas nuolatinis politinis dialogas, kurį jos ketina plėtoti ir intensyvinti. Jis lydi ir stiprina artimesnių Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos santykių kūrimą, remia toje šalyje vykstančius politinius ir ekonominius pokyčius ir padeda kurti naujas bendradarbiavimo formas. Politinis dialogas:

- sustiprins Azerbaidžano Respublikos ryšius su Bendrija bei jos valstybėmis narėmis, o kartu ir su visa demokratinių valstybių bendruomene. Ekonominė konvergencija, pasiekta šiuo Susitarimu, atvers kelius intensyvesniems politiniams santykiams,
- užtikrins didesnę pozicijų bendro intereso tarptautiniais klausimais suartėjimą, taip padidinant regiono saugumą ir stabilumą ir skatinant tolesnę Užkaukazės nepriklausomų valstybių plėtrą,
- numato, kad Šalys stengsis bendradarbiauti klausimais, susijusiais su stabilumo ir saugumo Europoje stiprinimu, demokratijos principų laikymusi, pagarba žmogaus teisėms, ypač mažumoms priklausančių asmenų teisėms, bei jos skatinimu, ir prireikus rengia konsultacijas atitinkamais klausimais.

Toks dialogas gali vykti regioniniu pagrindu, siekiant prisidėti prie regioninių konfliktų sprendimo ir įtampos pašalinimo.

6 straipsnis

Ministrų lygiu politinis dialogas vyksta Bendradarbiavimo taryboje, įsteigtoje pagal 81 straipsnį, o kitais atvejais – bendru sutarimu.

7 straipsnis

Šalys nustato kitas politinio dialogo procedūras ir mechanizmus, pirmiausia šiuos:

- reguliarius vyresniųjų pareigūnų, atstovaujančių Bendrijai bei jos valstybėms narėms ir Azerbaidžano Respublikai, susitikimai,
- galimybių, kurias teikia Šalių diplomatiniai kanalai, įskaitant atitinkamus kontaktus dvišalių ir daugiašalių santykių srityje, pavyzdžiui, Jungtinėse Tautose, ESBO posėdžiuose ir kitur, visapusiškas panaudojimas,
- bet kurios kitos priemonės, įskaitant galimybę rengti ekspertų susitikimus, kurie padėtų konsoliduoti ir plėtoti šį dialogą.

8 straipsnis

Politis dialogas parlamentų lygiu vyksta 86 straipsniu įsteigtame Parlamentiniame bendradarbiavimo komitete.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

PREKYBA PREKĖMIS

9 straipsnis

1. Šalys suteikia viena kitai didžiausio palankumo režimą visose srityse dėl:

- muitų ir mokesčių, taikomų importui ir eksportui, įskaitant tokių muitų ir mokesčių rinkimo būdą,
- nuostatų, susijusių su muitinės formalumų atlikimu, tranzitu, sandėliavimu ir perkrovimu,
- mokesčių ir kitų bet kokios rūšies vidaus rinkliavų, tiesiogiai ar netiesiogiai taikomų importuotoms prekėms,

— mokėjimo būdų ir tokių mokėjimų pervedimo,

— taisyklių, susijusių su prekių pardavimu, pirkimu, vežimu, platinimu ir naudojimu vidaus rinkoje.

2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma:

- a) pranašumams, teikiams siekiant sukurti muitų sąjungą ar laisvosios prekybos erdvę arba sukūrus tokią sąjungą ar erdvę,
- b) pranašumams, teikiams konkrečioms šalims pagal PPO taisykles ir kitus tarptautinius susitarimus besivystančių šalių labui;

c) pranašumams, teikiamiems kaimyninėms šalims siekiant palengvinti pasienio judėjimą.

13 straipsnis

3. Pereinamuoju laikotarpiu, kuris baigiasi, kai Azerbaidžano Respublika prisijungia prie PPO arba 1998 m. gruodžio 31 d., atsižvelgiant į tai, kuri data yra ankstesnė, 1 dalies nuostatos netaikomos I priede apibrėžtiems pranašumams, kuriuos Azerbaidžano Respublika suteikia kitoms valstybėms, tapusioms nepriklausomomis iširus TSRS.

Šalys tarpusavyje prekiauja prekėmis rinkos kainomis.

10 straipsnis

14 straipsnis

1. Šalys sutaria, kad tranzito laisvės principas yra esminė sąlyga šio Susitarimo tikslams pasiekti.

1. Jei koks nors produktas yra importuojamas į vienos iš Susitariančiųjų Šalių teritoriją tokiais padidintais kiekiais arba tokiomis sąlygomis, kad daro arba gali padaryti žalą panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų vidaus gamintojams, Bendrija arba Azerbaidžano Respublika, kuri iš jų suinteresuota, gali imtis atitinkamų priemonių laikydama toliau nurodytų procedūrų ir sąlygų.

Dėl to kiekviena Šalis užtikrina neribotą tranzitą per savo teritoriją prekėms, kurių kilmės vieta arba kurių paskirties vieta yra kitos Šalies muitų teritorija.

2. Prieš imdamasi kokių nors priemonių arba atvejais, kuriems taikoma šio straipsnio 4 dalis, kuo greičiau po to atitinkamai Bendrija arba Azerbaidžano Respublika Bendradarbiavimo tarybai pateikia visą svarbią informaciją, siekiant rasti abiem Šalims priimtina sprendimą, kaip numatyta XI antraštinėje dalyje.

2. Tarp Šalių taikomos GATT V straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalyse apibūdintos taisyklės.

3. Jei po šių konsultacijų Šalys per 30 dienų nuo perdavimo Bendradarbiavimo tarybai nepasiekia susitarimo dėl veiksmų šiai situacijai išvengti, konsultacijų prašiusi Šalis gali apriboti atitinkamų produktų importą arba taikyti kitas atitinkamas priemones tokiu mastu ir tokį laikotarpį, kokių reikia, kad žala nebūtų padaryta arba ji būtų atitaisyta arba kitoms tinkamoms priemonėms priimti.

3. Šiame straipsnyje nustatytos taisyklės neprieštarauja jokioms kitoms specialioms taisyklėms, susijusioms su konkrečiais sektoriais, pirmiausia transporto, ar Šalių sutartais produktais, arba 90 straipsnio nuostatomis.

11 straipsnis

4. Kritinėmis aplinkybėmis, kai delsimas padarytų nepataisomą žalą, Šalys gali imtis priemonių iki konsultacijų, jeigu konsultacijos surengiamos tuojau po to, kai tokių veiksmų buvo imtasi.

Nepažeisdama teisių ir įsipareigojimų, kylančių iš abi Šalis saistančių tarptautinių konvencijų dėl prekių laikinojo įvežimo, kiekviena Šalis atleidžia kitą Šalį nuo importo mokesčių ir muitų mokėjimo už laikinai įvežtas prekes tais atvejais ir laikantis tų procedūrų, kuriuos numato bet kuri kita ją saistanti tarptautinė konvencija šiuo klausimu, pagal jos teisės aktus. Atsižvelgiama į sąlygas, kuriomis atitinkama Šalis yra priėmusi iš tokios konvencijos kylančius įsipareigojimus.

5. Pasirinkdamos priemones pagal šį straipsnį, Susitariančiosios Šalys pirmenybę teikia toms, kurios mažiausiai trikdo šio Susitarimo tikslų siekimą.

12 straipsnis

1. Azerbaidžano Respublikos kilmės prekės importuojamos į Bendriją be kiekybinių apribojimų, nepažeidžiant šio Susitarimo 14, 17 ir 18 straipsnių nuostatų.

15 straipsnis

2. Bendrijos kilmės prekės importuojamos į Azerbaidžano Respubliką be jokių kiekybinių apribojimų ir lygiaverčio poveikio priemonių, nepažeidžiant šio Susitarimo 14, 17 ir 18 straipsnių nuostatų.

6. Jokia šio straipsnio nuostata jokių būdu neužkerta kelio bet kuriai Šaliai imtis antidempingo ar kompensacinių priemonių pagal GATT VI straipsnį, Susitarimą dėl GATT VI straipsnio įgyvendinimo, Susitarimą dėl GATT VI, XVI ir XXIII straipsnių aiškino ir taikymo arba susijusių vidaus teisės aktus.

Šalys įsipareigoja apsvastyti šio Susitarimo nuostatų dėl tarpusavio prekybos prekėmis plėtotę atsižvelgdamos į aplinkybes, įskaitant padėtį, susijusią su Azerbaidžano Respublikos prisijungimu prie PPO. Bendradarbiavimo taryba gali teikti Šalims rekomendacijas dėl tokios plėtotės, kurios prireikus gali būti priimtos ir įgyvendintos Šalių susitarimu, laikantis jų atitinkamų procedūrų.

16 straipsnis

Šis Susitarimas neužkerta kelio importo, eksporto ar tranzitu vežamų prekių draudimams arba apribojimams dėl viešosios moralės, viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų ar augalų gyvybės ar sveikatos apsaugos, gamtinių išteklių apsaugos, meninę, istorinę ar archeologinę vertę turinčių nacionalinių vertybių apsaugos arba intelektinės, pramoninės komercinės nuosavybės apsaugos ar taisyklių, susijusių su auksu ar sidabru. Tačiau tokie uždraudimai ir apribojimai neturi būti šališko diskriminavimo ar Šalių tarpusavio prekybos paslėpto ribojimo priemonė.

17 straipsnis

Ši antraštinė dalis netaikoma prekybai tekstilės gaminiais, klasifikuojamais kombinuotosios nomenklatūros 50–63 skirsniuose. Prekybą šiais gaminiais reglamentuoja atskiras susitarimas, parafuotas 1995 m. gruodžio 18 d. ir laikinai taikomas nuo 1996 m. sausio 1 d.

18 straipsnis

1. Prekybą produktais, kuriems taikoma Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutartis, reglamentuoja šios antraštinės dalies nuostatos, išskyrus 12 straipsnį.

2. Įsteigiama grupė pasiteirauti anglių ir plieno klausimais, kurią sudaro Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos atstovai.

Grupė pasiteirauti reguliariai keičiasi informacija visais Šalim rūpi-
mais klausimais dėl anglių ir plieno.

19 straipsnis

Prekyba branduolinėmis medžiagomis vyks pagal Europos atominės energijos steigimo sutarties nuostatas. Prireikus prekybai branduolinėmis medžiagomis taikomos konkrečiau Europos atominės energijos bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimo nuostatos.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

VERSLUI IR INVESTICIJOMS SKIRTOS NUOSTATOS

I SKYRIUS

21 straipsnis

DARBO SĄLYGOS

Bendradarbiavimo taryba nagrinėja, kaip galima pagerinti verslininkų darbo sąlygas laikantis Šalių tarptautinių įsipareigojimų, įskaitant tuos, kurie išdėstyti ESBK Bonos konferencijos dokumente.

20 straipsnis

1. Atsižvelgdama į kiekvienoje valstybėje narėje taikomus įstatymus, sąlygas ir tvarką, Bendrija ir jos valstybės narės užtikrina, kad režimas, taikomas Azerbaidžano piliečiams, teisėtai samdomiems kurios nors valstybės narės teritorijoje, nediskriminuotų jų dėl pilietybės, lyginant su savo piliečiais, darbo sąlygų, atlyginimo ar atleidimo iš darbo atžvilgiu.

22 straipsnis

Bendradarbiavimo taryba teikia rekomendacijas šio Susitarimo 20 ir 21 straipsniams įgyvendinti.

II SKYRIUS

BENDROVIŲ ĮSTEIGIMUI IR VEIKLAI TURINČIOS POVEIKIO SĄLYGOS

23 straipsnis

2. Atsižvelgdama į savo įstatymus, sąlygas ir tvarką, Azerbaidžano Respublika deda pastangas užtikrinti, kad režimas, taikomas bet kurios valstybės narės piliečiams, teisėtai samdomiems Azerbaidžano Respublikos teritorijoje, nediskriminuotų jų dėl pilietybės, lyginant su savo piliečiais, darbo sąlygų, atlyginimo ar atleidimo iš darbo atžvilgiu.

1. Bendrija ir jos valstybės narės Azerbaidžano bendrovių, kaip apibrėžta 25 straipsnio d punkte, steigimui taiko ne mažiau palankų režimą nei tas, kuris taikomas bet kuriai trečiajai šaliai.

2. Nepažeisdamos IV priede išvardytų išlygų, Bendrija ir jos valstybės narės taiko jų teritorijoje įsisteigusių Azerbaidžano bendrovių dukterinių bendrovių veiklai ne mažiau palankų režimą nei bet kurios Bendrijos bendrovės veiklai.

3. Bendrija ir jos valstybės narės taiko jų teritorijoje įsisteigusių Azerbaidžano bendrovių filialų veiklai taiko ne mažiau palankų režimą nei tas, kuris taikomas bet kurios trečiosios šalies bendrovėms.

4. Nepažeisdama V priede išdėstytų išlygų, Azerbaidžano Respublika 25 straipsnio d dalyje apibrėžtų Bendrijos bendrovių steigimui taiko ne mažiau palankų režimą nei tas, kuris taikomas Azerbaidžano bendrovėms arba bet kurios trečiosios šalies bendrovėms, atsižvelgiant į tai, kuris režimas palankesnis, o jos teritorijoje įsisteigusioms Bendrijos bendrovių dukterinių bendrovių ir filialų veiklai taiko ne mažiau palankų režimą nei tas, kuris taikomas jos pačios bendrovėms arba filialams arba bet kurios trečiosios šalies bendrovėms arba filialams, atsižvelgiant į tai, kuris režimas palankesnis.

24 straipsnis

1. Nepažeidžiant 100 straipsnio nuostatų, 23 straipsnio nuostatos netaikomos oro transportui, vidaus vandenų transportui ir jūrų transportui.

2. Tačiau toliau nurodytoms veiklos rūšims, kurių imasi laivybos agentūros teikdamos tarptautines jūrų paslaugas, įskaitant mišraus transporto operacijas, susijusias su kelionės jūra etapu, kiekviena Šalis, laikydama kiekvienoje Šalyje taikomų įstatymų ir kitų teisės aktų, leidžia kitos šalies bendrovėms komercine prasme būti savo teritorijoje dukterinių bendrovių ar filialų forma, taikydama įsisteigimo ir veiklos sąlygas, kurios yra ne mažiau palankios negu tos, kurios taikomos jos pačios bendrovėms arba kurios nors trečiosios šalies bendrovių dukterinėms bendrovėms ar filialams, atsižvelgiant į tai, kurios iš jų yra palankesnės.

3. Tokia veikla apima šiuos veiksmus, bet jais neapsiriboja:

a) jūrų transporto ir su juo susijusių paslaugų rinkodara ir pardavimas per tiesioginius kontaktus su klientais nuo kainų iki sąskaitos faktūros pateikimo; šias paslaugas gali teikti arba siūlyti pats paslaugų teikėjas ar paslaugų teikėjai, su kuriais

paslaugų pardavėjas yra sudaręs nuolatinius verslo susitarimus;

b) bet kurių transporto ir susijusių paslaugų, apimančių vidaus transporto paslaugas, teikiamas bet kokiais būdais, įskaitant vidaus vandenų kelius, kelius ir geležinkelius, būtinas integruotoms paslaugoms teikti, pirkimą ir naudojimąsi jomis savo ar klientų vardu (ir jų perpardavimą savo klientams);

c) dokumentacijos rengimas, susijęs su transporto dokumentais, muitinės dokumentais ar kitais dokumentais, susijusiais su vežamų prekių kilme ir pobūdžiu;

d) verslo informacijos teikimas bet kuriomis priemonėmis, įskaitant kompiuterizuotas informacines sistemas ir keitimąsi elektroniniais duomenimis (atsižvelgiant į nediskriminacinius telekomunikacijų apribojimus);

e) bet kokio verslo susitarimo sudarymą, įskaitant dalyvavimą bendrovės kapitale ir vietinio personalo priėmimą į darbą (arba užsienio personalo priėmimą į darbą pagal atitinkamas šio Susitarimo nuostatas), su bet kuria vietine laivybos agentūra;

f) veikimą bendrovių vardu, *inter alia*, organizuojant laivo įplaukimą į uostą arba, prireikus, krovinių perėmimą.

25 straipsnis

Šiame susitarime:

a) Bendrijos bendrovė arba Azerbaidžano bendrovė – tai bendrovė, įsteigta atitinkamai pagal valstybės narės arba Azerbaidžano Respublikos įstatymus ir turinti savo registruotą buveinę ar centrinę administraciją arba pagrindinę verslo vietą atitinkamai Bendrijos arba Azerbaidžano Respublikos teritorijoje. Tačiau, jei bendrovė, įsteigta atitinkamai pagal valstybės narės arba Azerbaidžano Respublikos įstatymus, turi tik savo registruotą buveinę atitinkamai Bendrijos arba Azerbaidžano Respublikos teritorijoje, ta bendrovė laikoma atitinkamai Bendrijos arba Azerbaidžano Respublikos bendrove, jei jos veikla turi realų ir nenutrūkstamą ryšį atitinkamai su vienos iš valstybių narių arba Azerbaidžano Respublikos ekonomika.

b) bendrovės dukterinė bendrovė – tai pirmosios bendrovės kontroliuojama bendrovė;

c) filialas – tai juridinio asmens statuso neturinti verslo vieta, kuri turi pastovumo požymių, kaip patronuojančio subjekto padalinys, turi administraciją ir yra materialiai aprūpinta turėti verslo santykių su trečiosiomis šalimis taip, kad pastarosios, žinodamos, kad prireikus bus teisinis ryšys su patronuojančiu subjektu, pagrindine buveine, kuri yra užsienyje, neturi derėtis tiesiogiai su tokiu patronuojančiu subjektu, bet gali sudaryti sandorius verslo vietoje, kuri yra padalinys;

27 straipsnis

Šio Susitarimo nuostatos nekludo abiem Šalims taikyti jokių priemonių, kurios yra būtinos siekiant neleisti pasinaudojant šio Susitarimo nuostatomis apeiti jos priemones, taikomas trečiųjų šalių patekimui į jos rinką.

d) įsisteigimas – tai Bendrijos arba Azerbaidžano bendrovių, kaip nurodyta a punkte, teisė imtis ekonominės veiklos steigiant atitinkamai Azerbaidžano Respublikoje arba Bendrijoje dukterines bendroves ir filialus;

28 straipsnis

e) veikla – tai ekonominės veiklos vykdymas;

f) ekonominė veikla – pramoninio, komercinio ar profesinio pobūdžio veikla.

Tarptautinio jūrų transporto atveju, įskaitant mišraus transporto operacijas, susijusias su kelionės jūra etapu, valstybių narių arba Azerbaidžano Respublikos nacionaliniai subjektai, įsisteigę atitinkamai už Bendrijos arba Azerbaidžano Respublikos ribų, bei už Bendrijos arba Azerbaidžano Respublikos ribų įsteigtos laivybos bendrovės, kurias kontroliuoja atitinkamai valstybės narės arba Azerbaidžano Respublikos nacionaliniai subjektai, taip pat patenka į šio skyriaus ir III skyriaus nuostatų taikymo sritį, jei jų laivai yra įregistruoti atitinkamai toje valstybėje narėje arba Azerbaidžano Respublikos pagal atitinkamus jų teisės aktus.

26 straipsnis

1. Nepaisant bet kurių kitų šio Susitarimo nuostatų, jokiai Šaliai nedraudžiama taikyti riziką ribojančias priemones, įskaitant priemones, skirtas investuotojams, indėlininkams, draudėjams ar asmenims, kuriems finansinės paslaugos teikėjas yra išpareigojęs kaip patikėtinis, apsaugoti arba finansų sistemos vientisumui ir stabilumui užtikrinti. Jeigu tokios priemonės prieštarauja šio Susitarimo nuostatomis, jos nenaudojamos kaip būdas išvengti kurios nors Šalies išpareigojimų pagal šį Susitarimą.

2. Jokia šio Susitarimo nuostata negali būti aiškinama kaip reikalavimas, kad kuri nors Šalis atskleistų su individualių klientų reikalais ir sąskaitomis susijusią informaciją arba bet kokią konfidencialią ar viešųjų subjektų turimą patentinę informaciją.

3. Šiame Susitarime finansinės paslaugos – tai III priede apibūdinta veikla.

1. Nepaisant šios antraštinės dalies I skyriaus nuostatų, Bendrijos arba Azerbaidžano bendrovė, įsisteigusi atitinkamai Azerbaidžano Respublikos arba Bendrijos teritorijoje, turi teisę samdyti arba kad jos dukterinės bendrovės arba filialai, laikydamiesi priimančiojoje įsisteigimo šalyje galiojančių įstatymų, samdytų atitinkamai Azerbaidžano Respublikos ir Bendrijos teritorijoje darbuotojus, kurie yra atitinkamai valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos piliečiai, jei tokie darbuotojai priklauso pagrindiniam personalui, kaip apibrėžta 2 dalyje, ir jei juos išimtinai samdo bendrovės arba filialai. Leidimai gyventi ir dirbti tokiems darbuotojams išduodami tik tokio darbo laikotarpiui.

2. Pirmiau minėtų bendrovių, čia vadinamų „organizacijomis“, pagrindinis personalas yra „bendrovės viduje perkelti darbuotojai“, kaip apibrėžta c punkte, pagal toliau nurodytas kategorijas, jeigu organizacija yra juridinis asmuo ir jeigu atitinkami asmenys buvo samdomi arba joje yra buvę partneriais (išskyrus daugumą akcijų turinčius akcininkus) bent metus prieš pat tokį perkėlimą:

a) asmenys, einantys organizacijoje aukštesnes pareigas, kurie visų pirma vadovauja steiginio valdymui, daugiausia prižiūrimi tos įmonės direktorių valdybos ar akcininkų arba gaudami jų nurodymus, įskaitant:

— vadovaujančius steiginiui arba steiginio skyriui ar padaliniiui,

— prižiūrinčius ar kontroliuojančius kitų priežiūros, profesinį ar vadybos darbą dirbančių darbuotojų darbą,

— turinčius įgaliojimus asmeniškai priimti ir atleisti darbuotojus arba rekomenduoti priimti ir atleisti darbuotojus arba spręsti kitus personalo klausimus;

b) organizacijoje dirbantys asmenys, kurie turi retų žinių, svarbių organizacijos teikiamoms paslaugoms, mokslinių tyrimų įrangai, metodams ar valdymui. Vertinant tokias žinias, be tokių žinių specifikos, susijusios su steiginiu, gali būti atsižvelgiama į aukšto lygio kvalifikaciją, siejamą su darbo ar verslo pobūdžiu, reikalaujančiu specifinių techninių žinių, įskaitant priklausymą akredituotai profesinei organizacijai;

c) „Bendrovės viduje perkeltas darbuotojas“ apibrėžiamas kaip fizinis asmuo, dirbantis organizacijoje Šalies teritorijoje ir laikinai perkeliamas vykdant ekonominę veiklą kitos Šalies teritorijoje; atitinkama organizacija turi turėti pagrindinę verslo buveinę Šalies teritorijoje, o perkėlimas turi būti į tos organizacijos steiginių (filialų, dukterinę įmonę) veiksmingai vykdant panašių rūšių ekonominę veiklą kitos Šalies teritorijoje.

29 straipsnis

1. Šalys dės visas pastangas, kad išvengtų priemonių ar veiksmų, labiau sugriežtinančių viena kitos bendrovių įsisteigimo ir veiklos sąlygas negu ta padėtis, kuris buvo dieną prieš pasirašant Susitarimą.

2. Šio straipsnio nuostatos nepažeidžia 37 straipsnio nuostatų: tuos atvejus, kuriems taikomas 37 straipsnis, reglamentuoja tik jo nuostatos ir negali reglamentuoti jokios kitos nuostatos.

3. Azerbaidžano Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi partnerystės ir bendradarbiavimo principu bei atsižvelgdama į 43 straipsnio nuostatas, informuoja Bendriją apie savo ketinimus pateikti svarstyti naujus įstatymus arba priimti naujus teisės aktus, kurie galėtų labiau apriboti Bendrijos bendrovių dukterinių įmonių ir filialų steigimą ir veiklą Azerbaidžano Respublikoje, palyginti su padėtimi, kuri buvo dieną prieš pasirašant šį Susitarimą. Bendrija gali kreiptis į Azerbaidžano Respubliką su prašymu pateikti tų įstatymų ar kitų teisės aktų projektus ir pradėti konsultacijas dėl tų projektų.

4. Jeigu Azerbaidžano Respublikos priimti nauji įstatymai ar kiti teisės aktai labiau riboja Bendrijos bendrovių dukterinių įmonių ir filialų, įsikūrusių Azerbaidžano Respublikoje, veiklą, palyginti su padėtimi Susitarimo pasirašymo dieną, tie atitinkami įstatymai ar kiti teisės aktai trejus metus po atitinkamo akto įsigaliojimo netaikomi toms dukterinėms įmonėms ir filialams, kurie to akto įsigaliojimo metu jau buvo įsisteigę Azerbaidžano Respublikoje.

III SKYRIUS

TARPTAUTINIS PASLAUGŲ TEIKIMAS TARP BENDRIJOS IR AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOS

30 straipsnis

1. Pagal šio skyriaus nuostatas, atsižvelgdamos į Šalių paslaugų sektorių plėtrą, Šalys įsipareigoja imtis būtinų priemonių siekiant

palaipsniui leisti teikti paslaugas, kurias teikia Bendrijos ar Azerbaidžano bendrovės, įsisteigusios kitoje Šalyje nei asmenys, kuriems tos paslaugos skirtos.

2. Bendradarbiavimo taryba teikia rekomendacijas dėl šio straipsnio 1 dalies įgyvendinimo.

31 straipsnis

Šalys bendradarbiauja, siekdamas sukurti Azerbaidžano Respublikoje į rinką orientuotą paslaugų sektorių.

32 straipsnis

1. Šalys įsipareigoja veiksmingai taikyti neribojamo dalyvavimo tarptautinėje jūrų rinkoje ir eisme komerciniais pagrindais principą:

- pirmesnė nuostata nepažeidžia teisių ir prievolių, kylančių iš Jungtinių Tautų Konvencijos dėl linijinių laivų savininkų asociacijų elgesio kodekso, kiek jis taikytinas vienai ar kitai šio Susitarimo Šaliai. Asociacijoms nepriklausančios laivybos linijos yra laisvos veikti konkuruojant su asociacija, jei jos laikosi sąžiningos konkurencijos komerciniu pagrindu principo;
- Šalys patvirtina, kad jos pripažįsta laisvos konkurencijos aplinką kaip esminį biriųjų ir skystųjų krovinių vežimo verslo požymį.

2. Taikydamos šio straipsnio 1 dalies principus, Šalys:

- nuo šio Susitarimo įsigaliojimo netaiko jokių bet kurios valstybės narės ir buvusios Tarybų Sąjungos dvišalių susitarimų nuostatų dėl krovinių dalijimosi;
- neįtraukia krovinių dalijimosi nuostatų į būsimus dvišalius susitarimus su trečiosiomis šalimis, išskyrus toms išimtinėmis aplinkybėmis, kai priešingu atveju vienos ar kitos šio Susitarimo Šalies linijinių laivų kompanijos neturėtų veiksmingos galimybės netrikdomai dirbti maršrutais į atitinkamą trečiąją šalį ir atgal;
- uždraudžia susitarimus dėl krovinių dalijimosi būsimuose dvišaliuose susitarimuose dėl prekybos biriaisiais ir skystaisiais kroviniiais;
- įsigaliojus šiam Susitarimui, panaikina visas vienašales priemones, administracines, technines ir kitas kliūtis, galinčias turėti ribojantį ar diskriminuojantį poveikį laisvam tarptautinio jūrų transporto paslaugų teikimui.

3. Kiekviena Šalis, *inter alia*, suteikia kitos Šalies piliečių ar bendrovių naudojamiems laivams ne mažiau palankų režimą negu tas, kurį Šalis taiko savo laivams dėl įplaukimo į užsienio laivams atvirus uostus, naudojimosi tų uostų infrastruktūra ir pagalbinėmis laivybos paslaugomis, taip pat dėl mokesčių ir rinkliavų, muitinio tikrinimo ir stovėjimo vietų bei priemonių kroviniams pakrauti ir iškrauti.

4. Tarptautinio jūrų transporto paslaugas teikiantys Bendrijos piliečiai ir bendrovės gali laisvai teikti tarptautines jūrų-upių laivybos paslaugas Azerbaidžano Respublikos vidaus vandenyse ir atvirkščiai.

33 straipsnis

Siekiant užtikrinti Šalių transporto koordinuotą plėtrą, pritaikytą jų komerciniams poreikiams, abipusio patekimo į rinką sąlygos ir kelių, geležinkelio, vidaus vandenų transporto ir, prireikus, oro transporto paslaugų teikimas gali būti aptartas konkrečiuose susitarimuose, kuriuos Šalys prireikus sudaro įsigaliojus šiam susitarimui.

IV SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

34 straipsnis

1. Šios antraštinės dalies nuostatos taikomos atsižvelgiant į apribojimus, pateisinamus viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos sumetimais.

2. Jos netaikomos veiklai, kuri kurios nors Šalies teritorijoje, kad ir retais atvejais, yra susijusi su oficialių įgaliojimų vykdymu.

35 straipsnis

Taikant šią antraštinę dalį, jokia Susitarimo nuostata neužkerta kelio Šalims taikyti savo įstatymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius fizinių asmenų atvykimą ir buvimą, darbą, darbo sąlygas, įsisteigimą ir paslaugų teikimą, jeigu, tai darant, jie netaikomi jiems taip, kad panaikintų arba sumažintų naudą, kurią bet kuri Šalis gauna pagal kurią nors konkrečią Susitarimo nuostatą. Pirmesnė nuostata nekliudo taikyti 34 straipsnio.

36 straipsnis

Bendrovės, kurios yra kontroliuojamos arba nuosavybės teise visiškai priklauso Azerbaidžano ir Bendrijos bendrovėms kartu, taip pat naudojasi II, III ir IV skyrių nuostatomis.

37 straipsnis

Režimas, Šalių viena kitai suteikiamas pagal šį Susitarimą nuo tos dienos, kai lieka vienas mėnuo iki atitinkamų įsipareigojimų pagal Bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis (GATS) įsigaliojimo dienos, sektoriams ar priemonėms, kuriems taikomas GATS, jokių būdu neturi būti palankesnis negu tas, kurį tokia pirmoji Šalis teikė pagal GATS nuostatas, kiekvienam paslaugų sektoriui, sektoriaus padaliniiui ir paslaugos teikimo būdui.

38 straipsnis

Taikant II, III ir IV skyrius neatsižvelgiama į režimą, kurį Bendrija, jos valstybės narės ar Azerbaidžano Respublika taiko vykdydamos įsipareigojimus, prisiimtus pagal ekonominės integracijos susitarimus, laikantis GATS V straipsnio principų.

39 straipsnis

1. Didžiausio palankumo režimas, suteikiamas pagal šios antraštinės dalies nuostatas, netaikomas mokesčių lengvatoms, kurias Šalys taiko arba ateityje taikys remiantis dvigubo apmokestinimo išvengimo susitarimais ar kitais susitarimais mokesčių klausimais.

2. Jokia šios antraštinės dalies nuostata negali būti aiškinama kaip neleidžianti Šalims imtis ar vykdyti kokių nors priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią mokesčių vengimui remiantis susitarimų dvigubam apmokestinimui išvengti ir kitų susitarimų mokesčių klausimais arba vidaus fiskalinių teisės aktų nuostatomis.

3. Jokia šios antraštinės dalies nuostata negali būti aiškinama kaip neleidžianti valstybėms narėms arba Azerbaidžano Respublikai taikant atitinkamas fiskalinių teisės aktų nuostatas daryti skirtumą tarp mokesčių mokėtojų, kurių padėtis nėra vienoda, ypač dėl gyvenamosios vietos.

40 straipsnis

Nepažeidžiant 28 straipsnio, jokia II, III ir IV skyriaus nuostata negali būti aiškinama kaip suteikianti teisę:

— valstybių narių arba Azerbaidžano Respublikos piliečiams atvykti atitinkamai į Azerbaidžano Respublikos arba Bendrijos teritoriją arba joje būti remiantis koku nors statusu, ypač

- kaip bendrovės akcininkas ar partneris arba jos vadybininkas ar tarnautojas, arba paslaugų teikėjas ar gavėjas,
- Bendrijos dukterinėms bendrovėms arba Azerbaidžano bendrovių filialams įdarbinti arba būti įdarbinusiems Bendrijos teritorijoje Azerbaidžano Respublikos piliečių,
  - Azerbaidžano dukterinėms bendrovėms arba Bendrijos bendrovių filialams įdarbinti arba būti įdarbinusiems Azerbaidžano Respublikos teritorijoje valstybių piliečių,
  - Azerbaidžano bendrovės arba Azerbaidžano bendrovių Bendrijos dukterines bendroves ar filialus aprūpinti darbuotojais, kurie yra Azerbaidžano piliečiai, dirbti kitiems asmenims ir jų žinioje pagal laikinas darbo sutartis,
  - Bendrijos bendrovės arba Bendrijos bendrovių Azerbaidžano dukterines bendroves ar filialus aprūpinti darbuotojais, kurie yra valstybių narių piliečiai, pagal laikinas darbo sutartis.

V SKYRIUS

EINAMIEJI MOKĖJIMAI IR KAPITALAS

41 straipsnis

1. Šalys įsipareigoja leisti laisvai konvertuojama valiuta bet kokius einamuosius mokėjimus tarp Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos nuolatinį gyventojų, susijusius su prekių, paslaugų ar asmenų judėjimu, daromus pagal šio Susitarimo nuostatas.

2. Dėl sandorių, susijusių su mokėjimų balanso kapitalo sąskaita, nuo šio Susitarimo įsigaliojimo užtikrinamas laisvas kapitalo judėjimas, susijęs su tiesioginėmis investicijomis į bendroves, kurios yra įsteigtos pagal priimančios šalies įstatymus, ir investicijomis, kurios atliekamos pagal II skyriaus nuostatas, taip pat su šių investicijų likvidavimu ar repatrijavimu ir bet koku iš to gautu pelnu.

3. 2 dalies nuostatos nekludo Azerbaidžano Respublikai taikyti apribojimus Azerbaidžano gyventojų tiesioginėms investicijoms užsienyje. Tokie apribojimai netaikomi Bendrijos bendrovių dukterinėms bendrovėms ir filialams. Šalys susitaria surengti konsultacijas dėl šių apribojimų taikymo po penkerių nuo šio Susitarimo įsigaliojimo, atsižvelgdamos į visus susijusius pinigų, fiskalinius ir finansinius aspektus.

4. Nepažeidžiant šio straipsnio 2 ar 6 dalies, nuo šio Susitarimo įsigaliojimo neįvedami jokie nauji užsienio valiutos apribojimai kapitalo judėjimo ir su tuo susijusių einamųjų mokėjimų tarp Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos nuolatinį gyventojų atžvilgiu, o esama tvarka nesugriežtinama.

5. Šalys konsultuojasi viena su kita, kad palengvintų kapitalo rūšių, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytas kapitalo rūšis, judėjimą tarp Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos ir taip skatintų siekti šio Susitarimo tikslų.

6. Remiantis šio straipsnio nuostatomis, kol Azerbaidžano valiuta taps visiškai konvertuojama, kaip apibrėžta su Tarptautinių valiutos fondu (TVF) sudaryto susitarimo VIII straipsnyje, Azerbaidžano Respublika ypatingomis aplinkybėmis gali taikyti valiutos keitimo apribojimus, susijusius su trumpalaikių ir vidutinės trukmės finansinių kreditų suteikimu ar ėmimu, tokiu mastu, koku tokie kreditų suteikimo ar ėmimo apribojimai yra taikomi Azerbaidžano Respublikai ir leidžiami pagal TVF Azerbaidžano Respublikai nustatytą statusą. Azerbaidžano Respublika taiko šiuos apribojimus, laikydamosi nediskriminavimo principo. Jie taikomi taip, kad kuo mažiausiai trukdytų šiam Susitarimui. Azerbaidžano Respublika nedelsdama praneša Bendradarbiavimo tarybai apie tokių priemonių taikymą ir apie bet kuriuos jų pakeitimus.

7. Nepažeidžiant šio straipsnio 1 ir 2 dalių, jeigu, susiklosčius ypatingoms aplinkybėms, kapitalo judėjimas tarp Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos sukelia arba grasina sukelti rimtų sunkumų, vykdant valiutų keitimo kursų politiką ar pinigų politiką Bendrijoje ar Azerbaidžano Respublikoje, atitinkamai Bendrija ir Azerbaidžano Respublika kapitalo judėjimo tarp Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos atžvilgiu gali imtis apsaugos priemonių daugiausiai šešių mėnesių laikotarpiui, jei tokios priemonės yra tikrai būtinos.

VI SKYRIUS

INTELEKTINĖS, PRAMONINĖS IR KOMERCINĖS NUOSAVYBĖS APSAUGA

42 straipsnis

1. Pagal šio straipsnio ir II priedo nuostatas Azerbaidžano Respublika ir toliau gerina intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsaugą, kad iki penktųjų metų po šio Susitarimo įsigaliojimo pabaigos apsaugos lygis pasiektų lygį, panašų į Bendrijos apsaugos lygį, įskaitant veiksmingas tokių teisių užtikrinimo priemones.

2. Iki penktųjų metų po Susitarimo įsigaliojimo pabaigos Azerbaidžano Respublika prisijungia prie daugiašalių konvencijų dėl intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių, kurios nurodytos II priedo 1 punkte ir prie kurių yra prisijungusios valstybės narės arba kurias valstybės narės taiko *de facto* pagal atitinkamas tų konvencijų nuostatas.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS TEISĖKŪROS SRITYJE

43 straipsnis

1. Šalys pripažįsta, kad esamų ir būsimų Azerbaidžano Respublikos teisės aktų derinimas su Bendrijos teisės aktais yra svarbi Azerbaidžano Respublikos ir Bendrijos ekonominių ryšių stiprinimo sąlyga. Azerbaidžano Respublika stengiasi užtikrinti, kad jos teisės aktai palaipsniui taptų suderinami su Bendrijos teisės aktais.

2. Įstatymų derinimas pirmiausia apima šias sritis: muitų teisę, bendrovių teisę, bankų teisę, bendrovių sąskaitas ir mokesčius, intelektinę nuosavybę, darbuotojų apsaugą darbo vietoje, finansines paslaugas, konkurencijos taisykles, viešuosius pirkimus, žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos ir gyvybės apsaugą, aplinką ir teisės aktus dėl gamtos išteklių eksploatavimo ir naudojimo, vartotojų apsaugą, netiesioginį apmokestinimą, technines taisykles ir standartus, branduolinės energetikos įstatymus ir kitus teisės aktus ir transportą.

3. Bendrija teikia Azerbaidžano Respublikai techninę pagalbą šioms priemonėms įgyvendinti; jos gali apimti, *inter alia*:

- ekspertų mainus,
- išankstinės informacijos, pirmiausia apie atitinkamus teisės aktus, teikimą,
- seminarų organizavimą,
- profesinio rengimo veiklą,
- pagalbą verčiant atitinkamų sričių Bendrijos teisės aktus.

4. Šalys susitaria apsvarstyti būdus, kaip suderintai taikyti jų atitinkamus konkurencijos įstatymus tais atvejais, kai daroma įtaka jų tarpusavio prekybai.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

EKONOMINIS BENDRADARBIAVIMAS

44 straipsnis

1. Bendrija ir Azerbaidžano Respublika nustato ekonominį bendradarbiavimą, kurio tikslas yra padėti Azerbaidžano Respublikos ekonomikos reformos procesui, pagyvinti ekonomiką ir paskatinti tvarią Azerbaidžano Respublikos plėtrą. Toks bendradarbiavimas stiprina esamus ekonominius ryšius abiejų Šalių labui.

2. Šalių politikos kryptys ir kitos priemonės bus skirtos skatinti Azerbaidžano Respublikos ekonomines bei socialines reformas ir ekonomikos bei prekybos sistemų pertvarkymą ir derinamos prie tvarios ir darnios socialinės plėtros reikalavimų; jos taip pat turėtų apimti aplinkosaugos reikalavimus.

3. Tuo tikslu bendradarbiaujant daugiausia dėmesio skiriama, pirmiausia ekonominei ir socialinei plėtrai, žmoniškųjų išteklių plėtrai, paramai įmonėms (įskaitant privatizavimą, investicijas ir finansinių paslaugų plėtrą), žemės ūkiui ir maisto produktams, energetikai, transportui, turizmui, aplinkos apsaugai, regioniniam bendradarbiavimui ir pinigų politikai.

4. Ypač daug dėmesio skiriama priemonėms, atitinkančioms Azerbaidžano Respublikoje galiojančius teisės aktus, galinčioms paskatinti Užkaukazės nepriklausomų valstybių tarpusavio bendradarbiavimą, taip pat bendradarbiavimą su kitomis kaimyninėmis valstybėmis siekiant paskatinti darnią regiono plėtrą.

5. Prireikus Bendrija gali teikti techninę pagalbą ekonominiam bendradarbiavimui ir kitoms šiame Susitarime numatytoms bendradarbiavimo formoms, atsižvelgdama į atitinkamą Bendrijos Tarybos reglamentą, taikytiną techninei pagalbai nepriklausomose valstybėse, į prioritetus, dėl kurių buvo susitarta orientacijoje programoje dėl Bendrijos techninės pagalbos Azerbaidžano Respublikai, ir į nustatytas koordinavimo ir įgyvendinimo procedūras.

45 straipsnis

Bendradarbiavimas prekybos prekėmis ir paslaugomis srityje

Šalys bendradarbiaus siekdamos užtikrinti, kad Azerbaidžano Respublikos tarptautinė prekyba būtų vykdoma laikantis PPO taisyklių.

Toks bendradarbiavimas apima konkrečius klausimus, tiesiogiai susijusius su prekybos palengvinimu, įskaitant:

- prekybos politikos formavimą ir su prekyba susijusius klausimus, įskaitant mokėjimus, ir kliringo mechanizmus,
- atitinkamų teisės aktų projektus,
- pagalbą rengiantis galimam Azerbaidžano Respublikos prisijungimui prie PPO.

46 straipsnis

Bendradarbiavimas pramonės srityje

1. Bendradarbiavimu pirmiausia siekiama skatinti:

- abiejų šalių ūkio subjektų verslo ryšių plėtrą,
- Bendrijos dalyvavimą Azerbaidžano Respublikai pertvarkant jos pramonę,
- valdymo tobulinimą,
- tinkamų į rinką orientuotų prekybos taisyklių ir praktikos rengimą, taip pat pažangiosios patirties perdavimą,
- aplinkos apsaugą.

2. Šio straipsnio nuostatos neturi įtakos įmonėms skirtų Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo užtikrinimui.

47 straipsnis

Statyba

Šalys bendradarbiauja statybos pramonės srityje.

Šis bendradarbiavimo tikslas, *inter alia*, – modernizuoti ir restruktūrizuoti Azerbaidžano Respublikos statybos sektorių pagal rinkos ekonomikos principus, tinkamai atsižvelgiant į susijusius sveikatos, saugos ir aplinkosaugos aspektus.

48 straipsnis

Investicijų skatinimas ir apsauga

1. Atsižvelgiant į Bendrijos ir valstybių narių atitinkamas galias ir kompetenciją, bendradarbiaujant siekiama kurti privačioms

vidaus ir užsienio investicijoms palankų klimatą, ypač gerinant investicijų apsaugos, kapitalo perkėlimo sąlygas ir keitimąsi informacija apie palankias investavimo galimybes.

2. Šio bendradarbiavimo konkretūs tikslai yra šie:

- jei reikia, valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos susitarimų dėl investicijų skatinimo ir apsaugos sudarymas,
- jei reikia, valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos susitarimų dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo sudarymas,
- palankių sąlygų užsienio investicijoms į Azerbaidžano ekonomiką pritraukti sudarymas,
- stabilios ir tinkamos verslo teisės ir sąlygų sudarymas, taip pat keitimasis informacija apie įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką investicijų srityje,
- keitimasis informacija apie palankias investavimo galimybes, *inter alia*, per prekybos mugės, parodas, prekybos savaites ir kitus renginius.

49 straipsnis

Viešieji pirkimai

Šalys bendradarbiauja sudarydamos sąlygas atviram ir konkurencingam viešųjų prekių ir paslaugų pirkimų sutarčių skyrimui, ypač konkurso tvarka.

50 straipsnis

Bendradarbiavimas standartų ir atitikties įvertinimo srityje

1. Šalių bendradarbiavimas skatina tarptautiniu mastu pripažintų kriterijų, principų ir gairių taikymą kokybės srityje. Tai sudarys geresnes sąlygas abipusiam pripažinimui atitikties įvertinimo srityje bei pagerins Azerbaidžano produktų kokybę.

2. Tuo tikslu Šalys siekia bendradarbiauti techninės pagalbos projektuose, kurie:

- skatina tinkamą bendradarbiavimą su organizacijomis ir institucijomis, kurios specializuojasi šiose srityse,
- skatina naudoti Bendrijos techninius reglamentus ir taikyti Europos standartus bei atitikties įvertinimo procedūras,

- leidžia dalintis patirtimi ir techninio pobūdžio informacija kokybės valdymo srityje.

51 straipsnis

Kasyba ir žaliavos

1. Šalys siekia didinti investicijas ir prekybą kasybos ir žaliavų srityje.
2. Pirmiausia bendradarbiaujama šiose srityse:
  - keitimasis informacija apie perspektyvas kasybos ir spalvotųjų metalų sektoriuose,
  - bendradarbiavimui būtinos teisinės sistemos kūrimas,
  - prekybos klausimai,
  - aplinkosaugos teisės aktų priėmimas ir įgyvendinimas,
  - profesinis rengimas,
  - kasybos pramonės sauga.

52 straipsnis

Bendradarbiavimas mokslo ir technologijų srityje

1. Šalys skatina bendradarbiavimą civilinių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros (RTD) srityje remiantis abipuse nauda ir atsižvelgiant į turimus išteklius, atitinkamas galimybes dalyvauti savo atitinkamose programose bei atitinkamus intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių (IPR) apsaugos lygius.
2. Bendradarbiavimas mokslo ir technologijų srityje apima:
  - keitimąsi moksline ir technine informacija,
  - bendrą RTD veiklą,
  - profesinio rengimo ir mobilumo programas mokslininkams, tyrinėtojams ir technikams, abiejose pusėse dalyvaujantiems RTD.

Kai toks bendradarbiavimas apima veiklos formas, susijusias su mokymu ir/arba profesiniu rengimu, jis turėtų vykti pagal 53 straipsnio nuostatas.

Šalys abipusio sutarimo pagrindu gali bendradarbiauti mokslo ir technologijų srityje kitais būdais.

3. Bendradarbiavimas, kuriam taikomas šis straipsnis, vykdomas pagal konkrečius susitarimus, dėl kurių turi būti deramasi ir kurie turi būti sudaryti kiekvienos Šalies patvirtinta tvarka; juose, *inter alia*, pateikiamos atitinkamos nuostatos dėl IPR.

53 straipsnis

Mokymas ir profesinis rengimas

1. Šalys bendradarbiauja siekdamos kelti bendrojo išsilavinimo ir profesinių kvalifikacijų lygį Azerbaidžano Respublikos viešajame ir privačiame sektoriuose.
2. Pirmiausia bendradarbiaujama šiose srityse:
  - Azerbaidžano Respublikos aukštojo mokslo ir profesinio rengimo sistemų, įskaitant aukštojo mokslo įstaigų ir aukštojo mokslo įstaigų ir diplomų sertifikavimo sistemas, modernizavimas,
  - viešojo ir privataus sektorių valdininkų ir valstybės tarnautojų rengimas nustatytinose prioritetinėse srityse,
  - švietimo įstaigų bendradarbiavimas, švietimo įstaigų ir firmų bendradarbiavimas,
  - dėstytojų, absolventų, administratorių, jaunų mokslininkų ir tyrėjų bei jaunimo mobilumas,
  - Europos studijų dėstyto atitinkamose institucijose skatinimas,
  - Bendrijos kalbų mokymas,
  - konferencijos vertėjų podiplominis mokymas,
  - žurnalistų rengimas,
  - dėstytojų profesinis rengimas,
  - keitimasis mokymo metodais, modernių mokymo programų ir techninių mokymo priemonių naudojimo skatinimas.

3. Vienos Šalies dalyvavimas kitos Šalies atitinkamose mokymo ir profesinio rengimo programose galėtų būti svarstomas

atitinkama tvarka ir prireikus tada bus kuriamos institucinės struktūros ir bendradarbiavimo planai, siejami su Azerbaidžano Respublikos dalyvavimu Bendrijos *Tempus* projekte.

54 straipsnis

Žemės ūkis ir žemės ūkio pramonės sektorius

Bendradarbiavimo šioje srityje tikslas yra vykdyti žemės reformą, modernizuoti, privatizuoti ir pertvarkyti Azerbaidžano Respublikos žemės ūkį, žemės ūkio pramonės ir paslaugų sektorius, plėtoti Azerbaidžano produktų vidaus ir užsienio rinkas esant sąlygoms, užtikrinančioms aplinkos apsaugą, ir atsižvelgiant į būtinybę gerinti maisto produktų tiekimo saugumą. Šalys taip pat siekia palaipsniui suderinti Azerbaidžano standartus su Bendrijos techniniais reglamentais dėl pramoninių ir žemės ūkio maisto produktų, įskaitant sanitarijos ir fitosanitarijos standartus.

55 straipsnis

Energetika

1. Bendradarbiavimas vykdomas laikantis rinkos ekonomikos principų bei Europos energetikos chartijos ir atsižvelgiant į Energetikos chartijos sutartį bei Protokolą dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų, palaipsniui vykstant Europos energijos rinkų integracijai.

2. Šis bendradarbiavimas, be kita ko, apima šias sritis:

- energetikos politikos formavimą ir plėtotę,
- energetikos sektoriaus valdymo ir reguliavimo tobulinimą rinkos ekonomikos sąlygomis,
- energijos tiekimo gerinimą, įskaitant tiekimo saugumą, ekonomiškai ir ekologiškai pagrįstu būdu,
- energijos taupymo ir energijos efektyvumo skatinimą ir Energetikos chartijos protokolo dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų įgyvendinimą,
- energetikos infrastruktūrų modernizavimą,
- energetikos technologijų, naudojamų įvairių rūšių energijos tiekimui ir galutiniam vartojimui, tobulinimą,
- vadybos ir techninių mokymų energetikos sektoriuje,
- energetinių medžiagų ir produktų transportą ir tranzitą,
- įvairių institucinių, teisinių, fiskalinių ir kitų sąlygų, reikalingų prekybai ir investicijoms energetikos srityje skatinti, kūrimą,
- hidroelektrinių ir kitų atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrą.

3. Šalys keičiasi atitinkama informacija, susijusia su energetikos sektoriaus investiciniais projektais, pirmiausia susijusiais su naftotiekių ir dujotiekių statyba ir atnaujinimu arba kitomis energetinių produktų transportavimo priemonėmis. Jos bendradarbiauja, kad kiek įmanoma veiksmingiau įgyvendintų IV antraštinės dalies ir 48 straipsnio nuostatas dėl investicijų į energetikos sektorių.

56 straipsnis

Aplinka

1. Atsižvelgdamos į Europos energetikos chartiją ir 1993 m. Liucerno konferencijos deklaraciją, taip pat į Energetikos chartijos sutartį, ypač į jos 19 straipsnį, ir Energetikos chartijos protokolą dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų, Šalys plėtoja ir stiprina bendradarbiavimą, susijusį su aplinkosauga ir žmonių sveikata.

2. Bendradarbiaujama siekiant kovoti su aplinkos blogėjimu, pirmiausia:

- taršos lygių veiksminga stebėseną ir aplinkos įvertinimą; informavimo apie aplinkos būklę sistema,
- kova su vietinio, regioninio ir tarpvalstybinio masto oro ir vandens tarša,
- ekologinis atkūrimas,
- tvari, naši ir aplinkai nekenksminga energijos gamyba ir naudojimas,
- pramonės įmonių ekologine sauga,
- chemikalų klasifikavimas ir saugus tvarkymas,
- vandens kokybė,
- atliekų mažinimas, perdirbimas ir saugus šalinimas, Bazelio konvencijos įgyvendinimas,

— žemės ūkio poveikis aplinkai, dirvožemio erozija ir cheminė tarša,

57 straipsnis

Transportas

— miškų apsauga ir atjauninimu,

Šalys plėtoja ir stiprina tarpusavio bendradarbiavimą transporto srityje.

— biologinės įvairovės išsaugojimas, saugomos vietovės ir biologinių išteklių tvarus naudojimas ir valdymas,

Bendradarbiaujama, *inter alia*, siekiant pertvarkyti ir modernizuoti transporto sistemas ir tinklus Azerbaidžano Respublikoje bei prirėkus didinti ir užtikrinti vežimo sistemų suderinamumą siekiant kurti platesnio geografinio masto vežimo sistemą. Pirmiausia kreipiamas dėmesys į tradicinius Užkaukazės regiono nepriklausomų valstybių ir kitų kaimyninių valstybių susisiekimo ryšius.

— žemės naudojimo planavimas, įskaitant statybos ir miestų planavimą,

— ekonominių ir fiskalinių priemonių naudojimas,

Šis bendradarbiavimas, *inter alia*, apima:

— visuotinė klimato kaita,

— kelių, geležinkelių, jūrų ir oro uostų valdymo ir naudojimo modernizavimą,

— ekologinis švietimas ir sąmoningumas,

— techninė pagalba dėl radiacijos paveiktų zonų reabilitacijos ir susijusių sveikatos bei socialinių problemų sprendimo,

— geležinkelių, vandens kelių, automobilių kelių, jūrų ir oro uostų bei oro navigacijos infrastruktūros modernizavimą ir plėtojimą, įskaitant bendro intereso svarbiausių maršrutų ir pirmiau minėtų transporto rūšių transeuropinių jungčių modernizavimą, pirmiausia susijusių su TRACECA projektu, ir profesinį rengimą nurodytose srityse.

— Espoo konvencijos dėl poveikio aplinkai įvertinimo įgyvendinimas tarpvalstybiniame kontekste.

3. Bendradarbiavimas vyksta pirmiausia tokiais būdais:

— įvairiarūšio transporto skatinimą ir plėtojimą,

— planuojama, kaip likviduoti katastrofas ir kitas avarines situacijas,

— bendrų mokslinių tyrimų ir praktinio taikymo programų skatinimą,

— keičiamasi informacija ir ekspertais, įskaitant informaciją ir ekspertus, susijusius su švarių technologijų perdavimu ir saugiu bei ekologiškai patikimu biotechnologijų naudojimu,

— transporto politikos kūrimo ir įgyvendinimo teisinės ir institucinės bazės rengimą, įskaitant privatizavimą transporto sektoriuje.

— vykdoma bendra mokslinių tyrimų veikla,

58 straipsnis

Pašto paslaugos ir telekomunikacijos

— įstatymai tobulinami derinant juos su Bendrijos standartais,

Šalys pagal savo atitinkamus įgaliojimus ir kompetenciją plečia ir stiprina bendradarbiavimą šiose srityse:

— profesinis rengimas aplinkosaugos srityje ir institucijų stiprinimas,

— telekomunikacijų sektoriaus ir pašto paslaugų plėtros politikos kryptių ir gairių nustatymas,

— bendradarbiaujama regionų lygiu, įskaitant bendradarbiavimą Europos aplinkos agentūros sistemoje ir tarptautiniu lygiu,

— telekomunikacijų ir pašto paslaugų tarifų politikos ir rinkodaros principų kūrimas,

— kuriamos strategijos, pirmiausia susijusios su globaliniais ir klimato klausimais bei tokios, kurioms siekiama tvarios plėtros,

— technologijų ir pažangiosios patirties, įskaitant Europos techninius standartus ir sertifikavimo sistemas, perdavimas,

— poveikio aplinkai tyrimai,

— telekomunikacijų ir pašto paslaugų projektų kūrimo ir investicijų skatinimas,

— ekologinė stebėseną.

- telekomunikacijų ir pašto paslaugų teikimo efektyvumo ir kokybės gerinimas, be kita ko liberalizuojant sektorių padalinių veiklą,
- pažangus telekomunikacijų taikymas, ypač elektroninių mokėjimų srityje,
- telekomunikacijų tinklų valdymas ir jų „optimizavimas“,
- tinkama norminė bazė telekomunikacijų ir pašto paslaugoms teikti ir radijo dažnių spektrui naudoti,
- profesinis rengimas telekomunikacijų ir pašto paslaugų srities veiklos vykdymui rinkos sąlygomis.

59 straipsnis

Finansinės paslaugos

Bendradarbiavimu pirmiausia siekiama sudaryti palankias sąlygas Azerbaidžano Respublikos integracijai į visuotinai pripažintas abipusių atsiskaitymų sistemas. Techninė pagalba daugiausia teikiama:

- modernios privačių, pirmiausia komercinių bankų sistemos paslaugoms ir finansinėms paslaugoms plėtoti, bendrai finansavimo išteklių rinkai kurti, Azerbaidžano Respublikos integracijai į visuotinai pripažintą abipusių atsiskaitymų sistemą,
- fiskalinei sistemai ir jos institucijoms Azerbaidžano Respublikoje sukurti, keistis patirtimi ir personalui rengti,
- draudimo paslaugoms plėtoti, kas, *inter alia*, sudarytų Bendrijos bendrovėms palankias sąlygas dalyvauti steigiant bendras įmones Azerbaidžano Respublikos draudimo sektoriuje, bei eksperto kreditų draudimui plėtoti.

Šis bendradarbiavimas ypač skatina Azerbaidžano Respublikos ir valstybių narių santykių finansinių paslaugų sektoriuje plėtojimą.

60 straipsnis

Įmonių restruktūrizavimas ir privatizavimas

Pripažindamos, kad privatizavimas yra itin svarbus tvariam ekonomikos atsigavimui, Šalys susitaria bendradarbiauti kuriant būtinas institucines, teisineis ir metodines sistemas. Tuo tikslu

teikiama techninė parama Azerbaidžano Parlamento patvirtintai privatizacijos programai įgyvendinti. Ypač daug dėmesio bus skiriama privatizacijos proceso tvarkingam vykdymui ir skaidrumui.

Techninė pagalba daugiausia teikiama:

- Azerbaidžano Vyriausybės institucinės bazės, galinčios apibrėžti privatizacijos procesą ir jam vadovauti, plėtrai,
- įmonių duomenų bazės kūrimui,
- įmonių tapimui akcinėmis bendrovėmis,
- masinio privatizavimo sistemos, kurios tikslas bus perduoti nuosavybę gyventojams privatizavimo dokumentų sistemos pagrindu, kūrimui,
- akcijų paketų registravimo sistemos kūrimui,
- konkrečių įmonių, laikomų netinkamomis dalyvauti masinio privatizavimo programoje, pardavimo konkurso būdu sistemos kūrimui,
- privatizavimui dar neparengtų įmonių restruktūrizavimui,
- privataus verslo plėtrai, pirmiausia mažų ir vidutinių įmonių sektoriuje.

Šio bendradarbiavimo tikslas – prisidėti prie Azerbaidžano ekonomikos pagyvavimo, užsienio investicijų skatinimo ir Azerbaidžano bei valstybių narių tarpusavio santykių plėtos.

61 straipsnis

Regioninė plėtra

1. Šalys stiprina tarpusavio bendradarbiavimą regioninės plėtos ir žemės naudojimo planavimo klausimais.

2. Tuo tikslu jos skatina Bendrijos bei jos valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijų keitimąsi informacija regioninės ir žemės naudojimo planavimo politikos klausimais ir apie regioninės politikos formavimo būdus, ypač pabrėžiant atsilikusių regionų plėtrą.

Jos taip pat skatina tiesioginius pirmiau nurodytų institucijų ir už regioninę plėtrą atsakingų regioninių ir viešųjų organizacijų kontaktus, kad, *inter alia*, būtų susipažįstama su regioninės plėtos skatinimo būdais ir metodais.

62 straipsnis

Bendradarbiavimas socialinėje srityje

1. Sveikatos ir saugos srityje Šalys plėtoja tarpusavio bendradarbiavimą siekdamos gerinti darbuotojų sveikatos apsaugos ir saugos lygį.

Bendradarbiavimas pirmiausia apima:

- švietimą ir mokymą sveikatos ir saugos klausimais, ypač kreipiant dėmesį į padidintos rizikos sektorių veiklą,
- profilaktinių priemonių, skirtų kovoti su profesinėmis ligoms ar kitais negalavimais, rengimą ir skatinimą,
- didesnių nelaimingų atsitikimų pavojų prevenciją ir nuodingų chemikalų tvarkymą,
- mokslinius tyrimus, kuriais kuriami darbuotojų darbo aplinkos ir sveikatos bei saugos sąryšio pažinimo pagrindai.

2. Užimtumo srityje bendradarbiavimas visų pirma apima techninę pagalbą, susijusią su:

- darbo rinkos optimizacija,
- darbo paieškos ir konsultavimo paslaugų modernizavimu,
- restruktūrizavimo programų planavimu ir valdymu,
- vietos užimtumo didinimo skatinimu,
- keitimusi informacija apie lankstaus užimtumo programas, įskaitant tas, kurios susijusios su savarankiškos darbo veiklos ir verslumo skatinimu.

3. Šalys ypač daug dėmesio skiria bendradarbiavimui socialinės apsaugos srityje, kuris, *inter alia*, apima bendradarbiavimą planuojant ir įgyvendinant socialinės apsaugos reformas Azerbaidžano Respublikoje.

Šiomis reformomis siekiama Azerbaidžano Respublikoje sukurti rinkos ekonomikai būdingus apsaugos būdus, ir jos apima visas socialinės apsaugos formas.

63 straipsnis

Turizmas

Šalys didina ir plėtoja tarpusavio bendradarbiavimą, kuris apima:

- palankių sąlygų sudarymą turizmo verslui,

— informacijos srauto didinimą,

— pažangiosios patirties perdavimą,

— bendros veiklos galimybių tyrimą,

— oficialių turizmo organizacijų bendradarbiavimą,

— profesinį rengimą turizmui plėtoti.

64 straipsnis

Mažos ir vidutinės įmonės

1. Šalys siekia plėtoti ir stiprinti mažas ir vidutines įmones, jų asociacijas ir Bendrijos bei Azerbaidžano Respublikos MVĮ bendradarbiavimą.

2. Bendradarbiavimas apima techninę pagalbą pirmiausia šiose srityse:

- MVĮ būtinos teisinės sistemos kūrimas,
- atitinkamos infrastruktūros kūrimas (paramos MVĮ agentūra, komunikacijos, pagalba kuriant MVĮ paramos fondą),
- technologijų parkų kūrimas,
- rengimas rinkodaros, sąskaitybos ir produktų kokybės kontrolės srityse.

65 straipsnis

Informacija ir bendravimas

Šalys remia modernių informacijos tvarkymo būdų, įskaitant priemones, kūrimą bei skatina veiksmingą keitimąsi informacija. Pirmenybė teikiama programoms, kurių tikslas yra plačiau visuomenei suteikti pagrindinės informacijos apie Bendriją ir Azerbaidžano Respubliką, įskaitant, jei įmanoma, galimybę naudotis duomenų bazėmis gerbiant intelektinės nuosavybės teises.

66 straipsnis

Vartotojų apsauga

Šalys pradeda glaudžiau bendradarbiauti, siekdamos suderinti savo vartotojų apsaugos sistemas. Šis bendradarbiavimas gali apimti keitimąsi informacija apie teisėkūros darbą ir institucinę reformą,

nuolatinių abipusės informacijos apie pavojingus produktus sistemų kūrimą, vartotojams teikiamos informacijos, ypač informacijos apie kainas, siūlomų prekių ir paslaugų charakteristikas gerinimą, vartotojų interesų atstovų mainų plėtojimą, didesnę vartotojų apsaugos politikos derinimą ir seminarų bei mokymo sesijų organizavimą.

67 straipsnis

Muitai

1. Bendradarbiavimo tikslas yra garantuoti, kad bus laikomasi visų nuostatų, kurias numatyta priimti prekybos ir sąžiningos prekybos srityje, bei suderinti Azerbaidžano Respublikos muitų sistemą su Bendrijos muitų sistema.

2. Bendradarbiavimas pirmiausia apima:

- keitimąsi informacija,
- darbo metodų tobulinimą,
- kombinuotosios nomenklatūros ir bendrojo administracinio dokumento įvedimą,
- Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos tranzito sistemų sąsają,
- patikrinimų ir formalumų, susijusių su prekių vežimu, supaprastinimą,
- paramą diegiant modernią muitinės informacinę sistemą,
- seminarų ir mokymo sesijų organizavimą.

Prireikus teikiama techninė pagalba.

3. Nepažeidžiant kitų šiame Susitarime, ypač 72 ir 74 straipsniuose, numatytų tolesnio bendradarbiavimo formų Šalių administracinės institucijos teikia abipusę pagalbą muitinės veiklos srityje pagal prie šio Susitarimo pridėtą protokolą.

68 straipsnis

Bendradarbiavimas statistikos srityje

Bendradarbiavimu šioje srityje siekiama plėtoti efektyvią statistikos sistemą, kad galima būtų turėti patikimus statistinius duomenis, kurių reikia ekonomikos reformos procesui remti ir kontroliuoti bei padėti plėtoti privatų verslą Azerbaidžano Respublikoje. Jis taip pat sprendžia konfidencialumo užtikrinimo klausimą.

Šalys pirmiausia bendradarbiauja šiose srityse:

- Azerbaidžano statistikos sistemos pritaikymas tarptautiniams metodams, standartams ir klasifikacijai,
- keitimasis statistine informacija,
- aprūpinimas būtina statistine makroekonominė ir mikroekonominė informacija, siekiant įgyvendinti ir valdyti ekonomikos reformas.

Tuo tikslu Bendrija teikia Azerbaidžano Respublikai techninę pagalbą.

69 straipsnis

Ekonomika

Šalys sudaro palankias sąlygas ekonominės reformos procesui ir ekonominės politikos kryptį koordinavimui bendradarbiaudamos siekiant suprasti jų atitinkamų ekonominių sistemų pagrindus, ekonominės politikos rinkos ekonomikos sąlygomis formavimą ir įgyvendinimą. Tuo tikslu Šalys keičiasi informacija apie makroekonomikos rezultatus ir perspektyvas.

Bendrija teikia techninę pagalbą, kad:

- padėtų Azerbaidžano Respublikai vykdyti ekonomikos reformą, teikdama specializuotas konsultacijas ir techninę pagalbą,
- paskatintų ekonomistų bendradarbiavimą ir taip paspartintų pažangiosios patirties, būtinos ekonominės politikos kryptims rengti, perdavimą, bei užtikrintų platų su politikos formavimu susijusių tyrimų rezultatų sklaidimą.

70 straipsnis

Pinigų politika

Azerbaidžano institucijų prašymu Bendrija teikia techninę pagalbą, kurios tikslas – paremti Azerbaidžano Respublikos pastangas sustiprinti jos pinigų sistemą ir pasiekti, kad jos valiuta taptų konvertuojama.

Tai apims techninę pagalbą kuriant ir taikant Azerbaidžano Respublikos pinigų ir kredito politiką, koordinuojant ją su tarptautinėmis finansų institucijomis, rengiant personalą ir plėtojant finansų rinkas, įskaitant biržą. Jis taip pat apims neoficialų keitimąsi nuomonėmis dėl Europos pinigų sistemos ir Bendrijos reglamentų dėl finansų rinkų ir kapitalo judėjimo funkcionavimo principų.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS SU DEMOKRATIJA IR ŽMOGAUS TEISĖMIS SUSIJUSIAIS KLAUSIMAIS

71 straipsnis

Šalys bendradarbiauja visais klausimais, susijusiais su demokratinėmis institucijomis, įskaitant būtinas siekiant sustiprinti teisinę valstybę, kūrimu arba stiprinimu, taip pat su žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsauga, laikydamosi tarptautinės teisės ir ESBO principų.

Šis bendradarbiavimas vykdomas per techninės pagalbos programas, skirtas padėti, *inter alia*, parengti atitinkamus teisės aktus ir taisykles, įgyvendinti tokius teisės aktus, teismų sistemos veikimui, valstybės vaidmeniui teisingumo srityje ir rinkimų sistemos veikimui nustatyti. Prireikus jis gali apimti profesinį rengimą. Šalys skatina jų nacionalinių, regioninių ir teisminių institucijų, parlamentarų ir nevyriausybinę organizacijų ryšius ir mainus.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS NETEISĖTOS VEIKLOS PREVENCIJOS IR NELEGALIOS IMIGRACIJOS PREVENCIJOS BEI KONTROLĖS SRITYJE

72 straipsnis

Šalys nustato bendradarbiavimą, kurio tikslas – užkirsti kelią neteisėtai veiklai, pavyzdžiui:

- neteisėtai veiklai ekonomikos srityje, įskaitant korupciją,
- neteisėtiems sandoriams dėl įvairių prekių, įskaitant gamybinės atliekas,
- klastojimui.

Bendradarbiavimas pirmiau nurodytose srityse bus grindžiamas tarpusavio konsultacijomis ir glaudžia tarpusavio sąveika. Gali būti teikiama techninė ir administracinė pagalba, taip pat ir šiose srityse:

- nacionalinių teisės aktų neteisėtos veiklos srityje projektų kūrimo,
- informacijos centrų kūrimo,
- institucijų, užsiimančių neteisėtos veiklos prevencija, darbo efektyvumo didinimo,
- personalo rengimą ir tyrimų infrastruktūrų kūrimo,
- abipusiai priimtinių priemonių, neleidžiančių užsiimti neteisėta veikla, kūrimo.

73 straipsnis

Pinigų plovimas

1. Šalys susitaria dėl būtinumo dėti pastangas ir bendradarbiauti, kad būtų užkirstas kelias naudoti jų finansines sistemas nusikaltamu būdu, ypač darant bendro pobūdžio ir su narkotikais susijusius nusikaltimus, igytų pajamų plovimui.

2. Bendradarbiavimas šioje srityje apima administracinę ir techninę pagalbą siekiant nustatyti tinkamus kovos su pinigų plovimu standartus, lygiaverčius tiems, kurie yra priimti Bendrijoje ir tarptautiniuose šios srities forumuose, įskaitant Finansinių veiksmų specialios paskirties grupę (FATF).

74 straipsnis

Narkotikai

Šalys pagal savo atitinkamus įgaliojimus ir kompetenciją bendradarbiauja, kad didėtų politikos ir priemonių veiksmingumas ir efektyvumas kovojant su narkotikų ir psichotropinių medžiagų neteisėta gamyba, tiekimu ir prekyba, prekursorių naudojimo ne pagal paskirtį prevencija, taip pat narkotikų paklausos prevencijos ir mažinimo skatinimą. Bendradarbiavimas šioje srityje grindžiamas abipusėmis konsultacijomis ir glaudžiu Šalių bendradarbiavimu nustatant tikslus ir priemones įvairiose su narkotikais susijusiose srityse.

75 straipsnis

Nelegali imigracija

1. Valstybės narės ir Azerbaidžano Respublika susitaria bendradarbiauti siekdamos užkirsti kelią nelegaliai imigracijai ir ją kontroliuoti. Tuo tikslu:

- Azerbaidžano Respublika sutinka be jokių tolesnių formaliųjų priimti visus savo piliečius, nelegaliai esančius valstybės narės teritorijoje ir sugražinamus pastarosios prašymu,
- ir kiekviena valstybė narė sutinka be jokių tolesnių formalumų priimti visus savo piliečius, kaip apibrėžta Bendrijos tikslais, nelegaliai esančius Azerbaidžano Respublikos teritorijoje ir sugražinamus pastarosios prašymu.

Minėtais tikslais valstybės narės ir Azerbaidžano Respublika savo piliečiams suteiks atitinkamus asmens dokumentus.

2. Azerbaidžano Respublika sutinka sudaryti dvišalius susitarimus su valstybėmis narėmis, kurios to prašo, dėl konkrečių išsipareigojimų dėl readmisijos, įskaitant išsipareigojimą dėl kitų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, atvykusių į bet kurią tokią valstybę narę iš Azerbaidžano Respublikos arba atvykusių į Azerbaidžano Respubliką iš bet kurios tokios valstybės narės teritorijos, readmisijos.

3. Bendradarbiavimo taryba apsvarsto, kokios kitos pastangos gali būti dedamos siekiant užkirsti kelią nelegaliai imigracijai ir ją kontroliuoti.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

KULTŪRINIS BENDRADARBIAVIMAS

73 straipsnis

Šalys išsipareigoja skatinti kultūrinį bendradarbiavimą ir sudaryti jam palankias sąlygas. Prireikus Bendrijos arba kurios nors valstybės narės ar kelių valstybių narių kultūrinio bendradarbiavimo programos gali tapti bendradarbiavimo objektu, taip pat gali būti plėtojama kitokia abi Šalis dominanti veikla.

Bendradarbiavimas gali apimti:

- keitimąsi informacija ir patirtimi paminklų ir istorinių vietų (architektūrinio paveldo) apsaugos ir išsaugojimo srityje,
- institucijų, menininkų ir kitų meno srityje dirbančių asmenų kultūrinius mainus.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINIS BENDRADARBIAVIMAS TECHNINĖS PAGALBOS SRITYJE

77 straipsnis

Kad būtų pasiekti šio Susitarimo tikslai, pagal 78, 79 ir 80 straipsnius Azerbaidžano Respublika naudojasi laikina Bendrijos finansine parama, teikiama kaip techninė pagalba negražinamų subsidijų forma. Šios paramos tikslas – pagreitinti Azerbaidžano Respublikos ekonomikos pertvarkymą.

78 straipsnis

Ši finansinė pagalba teikiama pagal TACIS programą, numatytą atitinkamame Bendrijos Tarybos reglamente.

79 straipsnis

Bendrijos finansinės pagalbos tikslai ir sritys nustatomi orientacinėje programoje, atspindinčioje nustatytus prioritetus, dėl kurių Šalys susitars atsižvelgdamos į Azerbaidžano Respublikos reikmes, sektorinius lėšų įsisavinimo pajėgumus ir reformos raidą. Šalys apie tai informuoja Bendradarbiavimo tarybą.

80 straipsnis

Kad skiriami ištekliai būtų optimaliai naudojami, Šalys užtikrina, kad Bendrijos techninės pagalbos įnašai būtų daromi juos glaudžiai koordinuojant su gaunamais iš kitų šaltinių, tokių kaip valstybės narės, kitos šalys ir tarptautinės organizacijos, kaip antai Tarptautinis rekonstrukcijos ir plėtros bankas ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas, taip pat Jungtinių Tautų plėtros programa (UNDP) ir TVF.

XI ANTRAŠTINĖ DALIS

INSTITUCINĖS, BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

81 straipsnis

Įsteigiama Bendradarbiavimo taryba, kuri prižiūri šio Susitarimo įgyvendinimą. Ji renkasi kartą per metus ministrų lygiu. Ji nagrinėja visus svarbesnius klausimus, kylančius taikant Susitarimą, ir bet kuriuos kitus abipusiai svarbius dvišalius ar tarptautinius klausimus siekdama šio Susitarimo tikslų. Bendradarbiavimo komitetas abiejų Šalių susitarimu taip pat gali teikti atitinkamas rekomendacijas.

Savo darbo tvarkos taisyklėse Bendradarbiavimo taryba nustato Bendradarbiavimo komiteto pareigas, kurios apima Bendradarbiavimo tarybos posėdžių parengimą, ir kaip Komitetas turi veikti.

2. Bendradarbiavimo taryba gali bet kuriuos savo įgaliojimus perduoti Bendradarbiavimo komitetui, kuris užtikrina veiklos tęstinumą tarp Bendradarbiavimo tarybos posėdžių.

*84 straipsnis**82 straipsnis*

1. Bendradarbiavimo tarybą sudaro Europos Sąjungos Tarybos nariai bei Europos Bendrijų Komisijos nariai ir Azerbaidžano Respublikos Vyriausybės nariai.

Bendradarbiavimo taryba gali nuspręsti steigti bet kuriuos kitus specialius komitetus ar organus, kurie gali padėti jai atlikti jos pareigas, ir nustatyti tokių komitetų ar organų sudėtį ir pareigas bei kaip jie turi veikti.

2. Bendradarbiavimo taryba nustato savo darbo tvarkos taisykles.

85 straipsnis

3. Bendradarbiavimo tarybai paeiliui pirmininkauja Bendrijos atstovas ir Azerbaidžano Respublikos Vyriausybės atstovas.

Nagrinėdama bet kurį klausimą, kylantį iš šio Susitarimo ir susijusį su nuostata, kurioje daroma nuoroda kokį nors GATT/PPO straipsnį, Bendradarbiavimo taryba kiek įmanoma atsižvelgia į to GATT/PPO straipsnio aiškinimą, kurio paprastai laikosi PPO narės.

83 straipsnis

1. Bendradarbiavimo tarybai atlikti savo pareigas padeda Bendradarbiavimo komitetas, kurį sudaro Europos Sąjungos Tarybos narių atstovai bei Europos Bendrijų Komisijos atstovai ir Azerbaidžano Respublikos Vyriausybės atstovai, paprastai vyresniųjų valstybės tarnautojų lygio. Bendradarbiavimo komitetui paeiliui pirmininkauja Bendrija ir Azerbaidžano Respublika.

86 straipsnis

Įsteigiamas Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas. Tai yra forumas, kuriame susitinka ir keičiasi nuomonėmis Azerbaidžano Parlamento ir Europos Parlamento atstovai. Savo posėdžių periodiškumą nustato pats komitetas.

87 straipsnis

1. Parlamentinį bendradarbiavimo komitetą sudaro Europos Parlamento nariai ir Azerbaidžano Parlamento nariai.

2. Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles.

3. Parlamentiniam bendradarbiavimo komitetui pakaitomis pirmininkauja atitinkamai Europos Parlamentas ir Azerbaidžano Parlamentas pagal nuostatas, kurios turi būti nustatytos darbo tvarkos taisyklėse.

88 straipsnis

Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas gali iš Bendradarbiavimo tarybos prašyti atitinkamos informacijos apie šio Susitarimo įgyvendinimą, o ši prašomą informaciją pateikia komitetui.

Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas informuojamas apie Bendradarbiavimo tarybos rekomendacijas.

Parlamentinė bendradarbiavimo taryba gali teikti rekomendacijas Bendradarbiavimo tarybai.

89 straipsnis

1. Atsižvelgiant į šio Susitarimo taikymo sritį kiekviena Šalis įsipareigoja užtikrinti, kad kitos Šalies fiziniai ir juridiniai asmenys, nediskriminuojant jos piliečių atžvilgių, galėtų kreiptis į Šalių kompetentingus teismus ir administracinius organus, kad apgintų asmenines teises ir savo nuosavybės teises, įskaitant su intelektine, pramonine ir komercine nuosavybe susijusias teises.

2. Pagal savo atitinkamą kompetenciją Šalys:

— skatina kreiptis į arbitražą sprendžiant ginčus, kylančius iš Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos ūkio subjektų sudarytų komercinių ir bendradarbiavimo sandorių,

— susitaria, kad, perdavus arbitražui spręsti ginčą, kiekviena ginčo Šalis gali, išskyrus atvejus, kai Šalių pasirinkto arbitražo centro taisyklės nustato kitaip, pasirinkti savo arbitražo nepaisant jo pilietybės, ir kad pirmininkaujantis trečias arbitras arba vienintelis arbitras gali būti trečiosios valstybės pilietis,

— rekomenduos savo ūkio subjektams bendru sutarimu rinktis savo sutartims taikytiną teisę,

— skatina taikyti Jungtinių Tautų Tarptautinės prekybos teisės komisijos (Uncitral) parengtas arbitražo taisykles ir kreiptis į valstybės, pasirašiusios 1958 m. birželio 10 d. pasirašytą Konvenciją dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo, arbitražo centrą.

90 straipsnis

Jokia šio Susitarimo nuostata netrukdo Šaliai imtis priemonių:

a) kurias ji mano esant būtinas, kad nebūtų atskleista informacija, prieštaraujanti jos esminiams saugumo interesams;

b) susijusių su ginklų, šaudmenų ar karinių medžiagų gamyba ar prekyba arba gynybos tikslams reikalingais moksliniais tyrimais, taikomąja veikla ar gamyba, jei tokios priemonės nepakenkia produktų, kurie nėra skirti konkrečiai kariniams tikslams, konkurencijos sąlygoms;

c) kurias ji mano esant būtinas jos saugumui užtikrinti kilus šalies viduje rimtiems neramumams, keliantiems grėsmę viešosios tvarkos palaikymui, karo arba karo grėsmę keliančios didelės tarptautinės įtampos metu arba būtinas tam, kad ji galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus, prisiimtus taikai ir tarptautiniam saugumui užtikrinti;

d) kurias ji mano esant būtinas, kad galėtų laikytis savo tarptautinių prievolių ir įsipareigojimų dėl dvejojo naudojimo pramoninių prekių ir technologijų kontrolės.

91 straipsnis

1. Srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas, ir nepažeidžiant jokių specialių jame esančių nuostatų:

— Bendrijai taikomos Azerbaidžano Respublikos priemonės neturi diskriminuoti valstybių narių, jų piliečių arba jų bendrovių ar firmų,

— Azerbaidžano Respublikai taikomos Bendrijos priemonės neturi diskriminuoti Azerbaidžano piliečių arba jos bendrovių ar firmų,

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos nepažeidžia Šalių teisės taikyti atitinkamas savo teisės aktų nuostatas mokesčių mokėtojams, kurių sąlygos nėra identiškos pagal gyvenamąją vietą.

92 straipsnis

1. Kiekviena Šalis gali Bendradarbiavimo tarybai perduoti bet kurį ginčą, susijusį su šio Susitarimo taikymu ar aiškinimu.

2. Bendradarbiavimo taryba gali išspręsti ginčą pateikdama rekomendaciją.

3. Jei neįmanoma išspręsti ginčo pagal šio straipsnio 2 dalį, bet kuri Šalis gali pranešti kitai Šaliai apie taikintojo paskyrimą; kita Šalis per du mėnesius turi paskirti antrą taikintoją. Taikant šią procedūrą, Bendrija ir jos valstybės narės yra laikomos viena ginčo Šalimi.

Bendradarbiavimo taryba paskiria trečią taikintoją.

Taikintojų rekomendacijos priimamos balsų dauguma. Šios rekomendacijos nėra privalomos Šalims.

4. Bendradarbiavimo taryba gali nustatyti ginčų sprendimo tvarkos taisykles.

93 straipsnis

Šalys susitaria greitai atitinkamais kanalais bet kurios Šalies prašymu konsultuotis, kad aptartų bet kurį klausimą dėl šio Susitarimo aiškinimo ar įgyvendinimo ir kitus svarbius Šalių santykių aspektus.

Šio straipsnio nuostatos neturi jokios įtakos 14, 92 ir 98 straipsniams ir jų nepažeidžia.

94 straipsnis

Pagal šį Susitarimą Azerbaidžano Respublikai suteikiamas režimas jokių atveju neturi būti palankesnis negu tas, kurį valstybės narės suteikia viena kitai.

95 straipsnis

Šiame Susitarime sąvoka „Šalys“ reiškia Azerbaidžano Respubliką ir Bendriją arba valstybes nares, arba Bendriją ir valstybes nares pagal jų atitinkamas galias.

96 straipsnis

Tiek, kiek reikalams, kuriems taikomas šis Susitarimas, yra taikoma Energetikos chartijos sutartis ir jos protokolai, ta sutartis ir protokolai, jiems išgaliojus, yra taikomi tokiems reikalams, bet tik tokiu mastu, kokiu toks taikymas yra jame nustatytas.

97 straipsnis

Šis Susitarimas sudaromas pradiniam 10 metų laikotarpiui. Susitarimas kiekvienais metais automatiškai pratęsiamas, jei nė viena Šalis, likus šešioms mėnesiams iki jo galiojimo pabaigos, raštu nepraneša kitai Šaliai apie Susitarimo denonsavimą.

98 straipsnis

1. Šalys imasi bet kokių bendro pobūdžio arba konkrečių priemonių, kurių reikia jų išipareigojimams pagal Susitarimą vykdyti. Jos pasirūpina, kad Susitarime išdėstyti tikslai būtų pasiekti.

2. Jeigu kuri nors Šalis mano, kad kita Šalis neįvykdė šiame Susitarime numatyto išipareigojimo, ji gali imtis atitinkamų priemonių. Prieš tai, išskyrus ypatingos skubos atvejus, ji pateikia Bendradarbiavimo tarybai visą informaciją, būtiną išsamiai padėties analizei, kad būtų rastas abiem Šalim priimtinas sprendimas.

Pasirenkant šias priemones, pirmenybė turi būti teikiama toms, kurios mažiausiai trikdo Susitarimo funkcionavimą. Jei kita Šalis prašo, apie šias priemones nedelsiant pranešama Bendradarbiavimo tarybai.

99 straipsnis

I, II, III, IV bei V priedas ir protokolai sudaro neatskiriamą šio Susitarimo dalį.

100 straipsnis

Tol, kol pagal šį Susitarimą nebus pasiektos vienodos teisės asmenims ir ūkio subjektams, šis Susitarimas neturės poveikio teisėms, kurias jie turi pagal susitarimus, saistančius vieną ar daugiau valstybių narių ir Azerbaidžano Respubliką, išskyrus Bendrijos kompetencijai priklausančias sritis ir tiek, kiek tai neprieštaruoja valstybių narių išipareigojimams pagal šį Susitarimą jų kompetencijos srityse.

101 straipsnis

Šis Susitarimas taikomas teritorijoms, kuriose yra taikomos Europos bendrijos, Europos anglių ir plieno bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartys laikantis tose sutartyse nustatytų sąlygų ir Azerbaidžano Respublikos teritorijai.

102 straipsnis

Šio Susitarimo depozitaras yra Europos Sąjungos Tarybos generalinis sekretorius.

Šis Susitarimas įsigalioja antro mėnesio nuo tos dienos, kai Šalys praneša Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui apie tai, kad jos atliko pirmojoje pastraipoje nurodytas procedūras, pirmą dieną.

103 straipsnis

Šio Susitarimo originalas, kurio tekstai anglų, danų, graikų, ispanų, italų, olandų, portugalų, prancūzų, suomių, švedų, vokiečių ir azerbaidžaniečių kalbomis yra autentiški, deponuojamas Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui.

Šis Susitarimas, jam įsigaliojus Azerbaidžano Respublikos ir Bendrijos santykiams pakeičia 1989 m. gruodžio 18 d. Briuselyje pasirašytą Europos ekonominės bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos susitarimą dėl prekybos, ir ekonominio bei komercinio bendradarbiavimo.

104 straipsnis

Šį Susitarimą Šalys patvirtina laikydamosi savo teisinių procedūrų.

105 straipsnis

Jei iki tol, kol bus baigtos Susitarimo įsigaliojimui būtinos procedūros, kai kurių šio Susitarimo dalių nuostatos bus įgyvendintos sudarius Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos tarpinį susitarimą, Šalys susitaria, kad susiklosčius tokioms aplinkybėms sąvoka „Susitarimo įsigaliojimo diena“ reiškia tarpinio susitarimo įsigaliojimo dieną.

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg, den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addì ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zesennegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenkymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataaayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundra nittiosex.

Ијирми ики апрел мин догуз јүз дохсан алтынчы ил тарихдә Лүксембург шәһәриндә имзаланмышдыр -

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

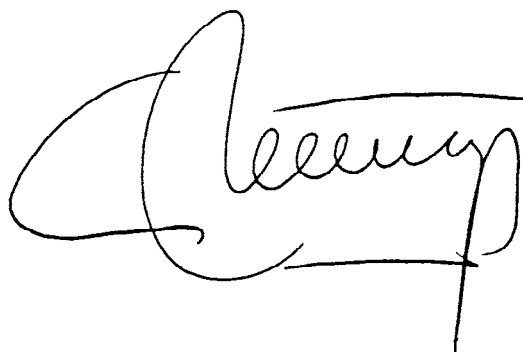
Für die Bundesrepublik Deutschland

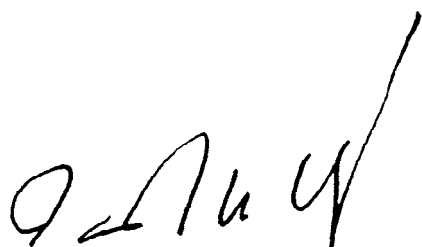
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

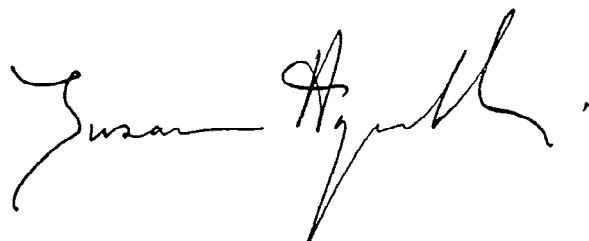

Thar ceann na hÉireann

For Ireland

Per la Repubblica italiana

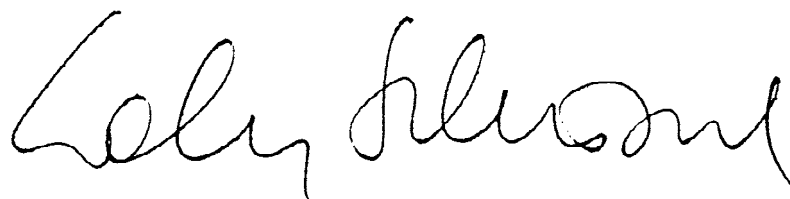
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

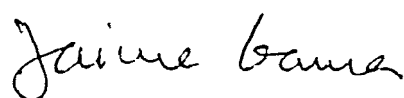
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Pela República Portuguesa

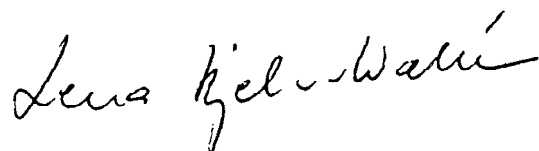

Suomen tasavallan puolesta

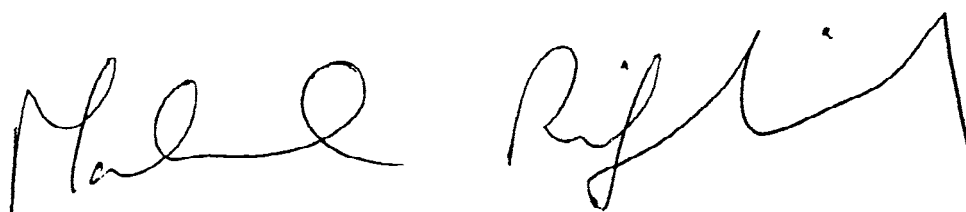
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

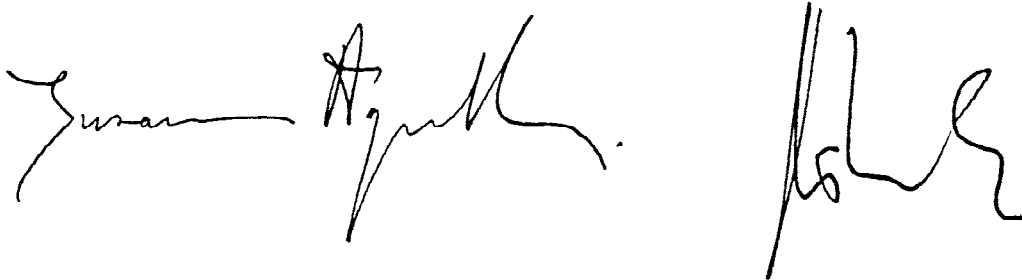
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

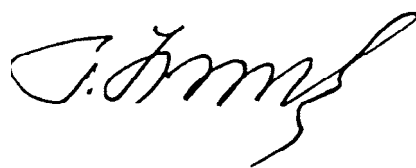
Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

АЗƏРБАЙҶАН РЕСПУБЛИКАСИ АДЫНДАН

PRIDEDAMŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

- I priedas* Nepriklausomoms valstybėms pagal 9 straipsnio 3 dalį Azerbaidžano teikiamų pranašumų orientacinis sąrašas
- II priedas* 42 straipsnyje nurodytos intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės konvencijos
- III priedas* 26 straipsnio 3 dalyje nurodytos finansinės paslaugos
- IV priedas* Bendrijos išlygos pagal 23 straipsnio 2 dalį
- V priedas* Azerbaidžano Respublikos išlygos pagal 23 straipsnio 4 dalį
- Protokolas dėl administracinių institucijų bendradarbiavimo muitinių veiklos srityje
-

I PRIEDAS

**NEPRIKLAUSOMOMS VALSTYBĖMS PAGAL 9 STRAIPSNIO 3 DALĮ AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOS
TEIKIAMŲ PRANAŠUMŲ ORIENTACINIS SĄRAŠAS**

1. Netaikomi jokie importo muitai.
  2. Netaikomi jokie eksporto muitai prekėms, kurios tiekiamos pagal metinius dvišalius tarpvalstybinius prekybos ir bendradarbiavimo susitarimus pagal juose nurodytą nomenklatūrą.
  3. Eksportui netaikomas joks PVM.
  4. Importui netaikomi jokie akcizai.
-

II PRIEDAS

42 STRAIPSNYJE NURODYTOS INTELEKTINĖS, PRAMONINĖS IR KOMERCINĖS NUOSAVYBĖS KONVENCIJOS

1. 42 straipsnio 2 dalis susijusi su šiomis daugiašalėmis konvencijomis:
    - Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (1971 m. Paryžiaus aktas),
    - Tarptautine konvencija dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (Roma, 1961 m.),
    - Madrido sutarties dėl tarptautinės ženklų registracijos protokolu (Madridas, 1989 m.),
    - Nicos sutartimi dėl tarptautinės prekių ir paslaugų ženklų registravimo klasifikacijos (Ženeva, 1977 m., iš dalies pakeista 1979 m.),
    - Budapešto sutartimi dėl tarptautinio mikroorganizmų deponavimo pripažinimo patentavimo procedūros reikmėms (1977 m., iš dalies pakeista 1980 m.),
    - Tarptautine konvencija dėl naujų augalų veislių apsaugos (UPOV) (1991 m. Ženevos aktas).
  2. Bendradarbiavimo taryba gali rekomenduoti, kad 42 straipsnio 2 dalis būtų taikoma kitoms daugiašalėms konvencijoms. Jeigu intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės srityje kils problemų, kurios turės įtakos prekybos sąlygoms, bet kurios Šalies prašymu bus surengtos skubios konsultacijos, siekiant rasti abipusiai priimtina sprendimą.
  3. Šalys patvirtina įsipareigojimų pagal šias daugiašales konvencijas svarbą:
    - Paryžiaus konvenciją dėl pramoninės nuosavybės saugojimo (1967 m. Stokholmo aktas, iš dalies pakeista 1979 m.),
    - Madrido sutartį dėl tarptautinės ženklų registracijos (1967 m. Stokholmo aktas, iš dalies pakeista 1979 m.),
    - Patentinės kooperacijos sutartį (Vašingtonas, 1970 m., iš dalies pakeista 1979 m. ir pakeista 1984 m.).
  4. Įsigaliojus šiam Susitarimui, intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės pripažinimo ir apsaugos srityje Azerbaidžano Respublika Bendrijos bendrovėms ir piliečiams taiko ne mažiau palankų režimą nei tas, kuris pagal dvišalius susitarimus taikomas bet kuriai trečiajai šaliai.
  5. Šio straipsnio 4 dalies nuostatos netaikomos pranašumams, kuriuos Azerbaidžano Respublika abipusiškumo pagrindu suteikė bet kuriai trečiajai šaliai ir kuriuos ji suteikė kitai buvusios TSRS šaliai.
-

III PRIEDAS

26 STRAIPSNIO 3 DALYJE NURODYTOS FINANSINĖS PASLAUGOS

Finansinė paslauga yra bet kuri Šalies finansinių paslaugų teikėjo siūloma finansinio pobūdžio paslauga. Finansinės paslaugos apima šių rūšių veiklą:

A. Visos draudimo ir su draudimu susijusios paslaugos

1. Tiesioginis draudimas (įskaitant bendrą draudimą):
  - i) gyvybės;
  - ii) ne gyvybės.
2. Perdraudimas ir retrocesija.
3. Draudimo tarpininkavimas, pavyzdžiui, maklerio ir atstovavimo paslaugos.
4. Draudimo pagalbinės paslaugos, tokios kaip konsultavimas, aktuarijaus paslaugos, rizikos įvertinimas ir žalos sureguliuavimo paslaugos.

B. Bankininkystės ir kitos finansinės paslaugos (išskyrus draudimą)

1. Indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimas iš gyventojų.
2. Visų rūšių skolinimas, įskaitant vartojimo kreditą, hipotekinę paskolą, faktoringą ir prekybinio sandorio finansavimą.
3. Finansinis lizingas.
4. Visos mokėjimo ir pinigų pervedimo paslaugos, įskaitant kredito ir debito korteles, kelionės čekius ir bankų vekselius.
5. Garantijos ir finansiniai įsipareigojimai.
6. Prekiavimas savo sąskaita arba klientų sąskaita biržoje, nebiržinėje rinkoje ar kitaip:
  - a) pinigų rinkos priemonėmis (čekiais, vekseliais, indėlių sertifikatais ir pan.);
  - b) užsienio valiuta;
  - c) išvestiniais produktais, įskaitant būsimuosius sandorius ir opcionus, bet jais neapsiribojant;
  - d) valiutų keitimo kurso ir palūkanų normos priemonėmis, įskaitant apsikeitimo sandorius, susitarimus dėl išankstinio palūkanų normos sandorio ir pan.
  - e) perleidžiamais vertybiniais popieriais;
  - f) kitais apyvarčiais dokumentais ir finansiniais aktyvais, įskaitant tauriuosius metalus;
7. Dalyvavimas visų rūšių vertybinių popierių emisijose, įskaitant vertybinių popierių išplatimą ir agento paslaugas, platinant (viešu ar uždaru būdu), ir su tokiomis emisijomis susijusių paslaugų teikimas.
8. Finansų maklerio paslaugos.
9. Turto valdymas, pavyzdžiui, grynųjų arba portfelio valdymas, visų formų kolektyvinių investicijų valdymas, pensijų fondų valdymas, glbojamų indėlių ir patikos paslaugos.
10. Atsiskaitymo ir tarpuskaitos (kliringo) paslaugos finansiniam turtui, įskaitant vertybinius popierius, išvestinius produktus ir kitas apyvarčias priemones.

11. Patariamasis tarpininkavimas ir kitos pagalbinės finansinės paslaugos visų rūšių veiklai, išvardyti 1–10 punktuose, įskaitant kredito nurodymą ir analizę, investicijų ir portfelio sudarymo tyrimą ir patarimus, patarimus dėl turto įsigijimo bei bendrovės pertvarkymo ir strategijos.
12. Finansinės informacijos teikimas ir perdavimas bei finansinių duomenų tvarkymas ir su juo susijusi kitų finansinių paslaugų teikėjų programinė įranga.

Į finansinių paslaugų apibrėžimus neįtraukiama šių rūšių veikla:

- a) centrinių bankų arba kitų valstybinių institucijų, vykdančių pinigų ir keitimo kurso politiką, atliekama veikla;
  - b) centrinių bankų, vyriausybinių agentūrų ar departamentų arba viešųjų institucijų atliekama veikla vyriausybės sąskaita ar su vyriausybės garantija, išskyrus atvejus, kai tą veiklą gali vykdyti finansinių paslaugų teikėjai, konkuruojantys su tokiais viešaisiais subjektais;
  - c) veikla, priklausanti socialinės apsaugos ar viešųjų pensijų planų įstatyminei sistemai, išskyrus atvejus, kai tą veiklą gali vykdyti finansinių paslaugų teikėjai, konkuruojantys su viešaisiais subjektais ar privačiomis institucijomis.
-

IV PRIEDAS

BENDRIJOS IŠLYGOS PAGAL 23 STRAIPSNIO 2 DALĮ**Kasyba**

Kai kuriose valstybėse narėse kasybos ir gamtos turtų gavybos teisėms ne Bendrijos kontroliuojamoms bendrovėms gauti gali būti reikalinga koncesija.

Žuvininkystė

Prieiga prie biologinių išteklių ir žvejybos rajonų, esančių jūrų akvatorijoje, priklausančioje Bendrijos valstybių narių suverenitetui ar jurisdikcijai, ir naudojimas jais yra leidžiami tik žvejybos laivams, plaukiojantiems su valstybės narės vėliava ir įregistruotiems Bendrijos valstybės narės teritorijoje, jeigu nenustatyta kitaip.

Nekilnojamojo turto pirkimas

Kai kuriose valstybėse narėse ne Bendrijos bendrovėms perkant nekilnojamąjį turtą yra taikomi apribojimai.

Audiovizualinės paslaugos, įskaitant radiją

Nacionalinis režimas produkcijai ir platinimui, įskaitant transliavimą ir kitas perdavimo visuomenei formas, gali būti taikomas tik audiovizualiniams kūriniais, atitinkantiems tam tikrus kilmės kriterijus.

Telekomunikacijų paslaugos, įskaitant judriojo ir palydovinio ryšio paslaugas

Rezervuotos paslaugos

Kai kuriose valstybėse narėse galimybė patekti į rinką, susijusi su papildomomis paslaugomis ir infrastruktūra, yra ribojama.

Specializuotos paslaugos

Paslaugos, skirtos tik fiziniams asmenims, kurie yra valstybių narių piliečiai. Tam tikromis sąlygomis tie asmenys gali steigti bendroves.

Žemės ūkis

Kai kuriose valstybėse narėse nacionalinis režimas netaikomas bendrovėms, kurias kontroliuoja ne Bendrija ir kurios ketina imtis žemės ūkio verslo. Kad ne EB kontroliuojamos bendrovės galėtų įsigyti vynuogynus, reikia pranešti arba atitinkamais atvejais gauti leidimą.

Naujiųjų agentūrų paslaugos

Kai kuriose valstybėse narėse ribojamas užsieniečių dalyvavimas leidybos bendrovėse ir transliavimo bendrovėse.

V PRIEDAS

AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOS IŠLYGOS PAGAL 23 STRAIPSNIO 4 DALĮ

Podirvio ir gamtinių išteklių naudojimas, įskaitant žvalgymą ir gavybą, ir kasyba

Užsienio firmoms, norinčioms užsiimti angliavandenilių išteklių žvalgymu ir gavyba, taip pat kai kurių rūdų ir metalų kasyba, gali būti reikalinga koncesija.

Žuvininkystė

Žvejybai būtina gauti kompetentingos vyriausybės ištaigos leidimą.

Medžioklė

Medžioklei būtina gauti kompetentingos vyriausybės ištaigos leidimą.

Nekilnojamojo turto įsigijimas

Užsienio bendrovės neturi teisės įsigyti žemės sklypus. Tačiau šios bendrovės gali ilgam laikui išsinuomoti žemės plotus.

Bankininkystės paslaugos

Bendras užsieniečiams priklausančių bankų kapitalas negali viršyti tam tikro šalies bankų sistemos bendro kapitalo procento.

Azerbaidžanas įsipareigoja nesumažinti Bendrijos bendrovių Azerbaidžano dukterinėms bendrovėms ir filialams taikomą viršutinę ribą dėl visos užsienio kapitalo dalies Azerbaidžano bankų sistemoje, kuri taikoma šio Susitarimo parafavimo dieną, nebent tai būtų privaloma pagal Azerbaidžanui skirtas TVF programas.

Ne vėliau kaip po penkerių metų nuo šio Susitarimo pasirašymo dienos Azerbaidžanas apsvartys galimybę padidinti viršutinę ribą, atsižvelgdamas į visus susijusius pinigų, fiskalinius, finansinius ir mokėjimų balanso aspektus bei Azerbaidžano bankų sistemos padėtį.

Telekomunikacijos ir žiniasklaidos paslaugos

Užsieniečių dalyvavimui gali būti taikomi tam tikri apribojimai.

Profesinės veiklos rūšys

Fiziniai asmenys, kurie nėra Azerbaidžano piliečiai, negali užsiimti tam tikra veikla arba gali ja užsiimti tik ribotai arba taikant specialius reikalavimus.

Istoriniai pastatai ir paminklai

Veiklai šioje srityje taikomi apribojimai.

Taikant šiame priede nurodytas išlygas, jokių būdu negali būti sudarytos sąlygos režimui, kuris būtų mažiau palankus nei režimas, taikomas bet kurios trečiosios šalies bendrovėms.

PROTOKOLAS

dėl administracinių institucijų bendradarbiavimo muitinių veiklos srityje

1 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame protokole:

- a) muitų teisės aktai – tai visos Šalių teritorijose taikomos teisinės arba norminės nuostatos, reglamentuojančios prekių importą, eksportą, vežimą tranzitu ir pateikimą bet kuriai muitinės procedūrai, įskaitant draudimo, ribojimo ar kontrolės priemones;
- b) prašančioji institucija – tai Šalies tuo tikslu paskirta kompetentinga administracinė institucija, pateikusi prašymą suteikti pagalbą muitinės veiklos srityje;
- c) prašomoji institucija – tai Šalies tuo tikslu paskirta kompetentinga administracinė institucija, gavusi prašymą suteikti pagalbą muitinės veiklos srityje;
- d) asmens duomenys – tai visa informacija, susijusi su asmeniu, kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šalys padeda viena kitai jų jurisdikcijos srityse šiame protokole nustatytu būdu ir sąlygomis užkirsti kelią, nustatyti ir tirti muitų teisės aktus pažeidžiančių veiklą.

2. Šiame protokole nustatyta pagalba muitinių veiklos srityje taikoma bet kuriai Šalių administracinei institucijai, kompetentingai taikyti šį protokolą. Ji neturi įtakos taisyklėms, reglamentuojančioms savitarpio pagalbą baudžiamosiose bylose. Ji taip pat neapima informacijos, įskaitant dokumentus, gautus pagal įgaliojimus, kuriais naudojamos teisminės institucijos prašymu, jei šios institucijos nesusitaria kitaip.

3 straipsnis

Pagalba pagal prašymą

1. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija jai pateikia visą svarbią informaciją, leidžiančią jai užtikrinti, kad būtų tinkamai taikomi muitų teisės aktai, įskaitant informaciją

apie atskleistas ar planuojamas operacijas, kurios pažeidžia ar pažeistų tokius teisės aktus.

2. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija informuoja ją, ar iš vienos Šalių teritorijos išvežtos prekės buvo tinkamai įvežtos į kitos Šalies teritoriją, prirėkus nurodyma toms prekėms taikytą muitinės procedūrą.

3. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija, atsižvelgdama į savo įstatymus, imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad būtų prižiūrimi:

- a) fiziniai ar juridiniai asmenys, apie kuriuos yra rimtas pagrindas manyti, kad jie pažeidžia ar pažeidė muitų teisės aktus;
- b) vietos, kuriose prekių atsargos yra laikomos tokiu būdu, kad yra pagrindo įtarti, jog jos skirtos muitų teisės aktus pažeidžiančiai veiklai;
- c) prekių judėjimas, apie kurį pranešta kaip galinį būti muitų teisės aktų pažeidimų priežastimi;
- d) transporto priemonės, apie kurias yra rimtas pagrindas manyti, kad jos buvo, yra arba gali būti naudojamos pažeidžiant muitų teisės aktus.

4 straipsnis

Savo iniciatyva teikiama pagalba

Šalys, vadovaudamosi savo įstatymais, taisyklėmis ir kitais teisės aktais, teikia viena kitai pagalbą negavusios prašymo, jeigu mano ją esant būtiną teisingam muitų įstatymų taikymui užtikrinti, ypač gavusios informaciją, susijusią su:

- veikla, kuri pažeidžia arba atrodo pažeidžianti tokius teisės aktus ir kuri gali sudominti kitą Šalį,
- naujomis priemonėmis ar būdais, naudojamais atliekant tokius veiksmus,

- prekėmis, apie kurias žinoma, kad jos susijusios su muitų teisės aktų pažeidimu.
- fiziniams ar juridiniams asmenims, apie kuriuos yra rimtas pagrindas manyti, kad jie pažeidžia ar pažeidė muitų teisės aktus;
- transporto priemonėms, apie kurias yra rimtas pagrindas manyti, kad jos buvo, yra arba gali būti naudojamos pažeidžiant muitų teisės aktus.

5 straipsnis

Pateikimas/pranešimas

Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija, vadovaudamasi savo teisės aktais, imasi visų būtinų priemonių, kad:

- pristatytų visus dokumentus,
- praneštų apie visus sprendimus,

kuriems taikomas šis protokolai, adresatui, gyvenančiam arba įsisteigusiam jos teritorijoje. Tokiais atvejais 6 straipsnio 3 dalis taikoma tiek, kiek tai susiję su pačiu prašymu.

6 straipsnis

Pagalbos prašymų forma ir turinys

1. Prašymai pagal šį protokolą pateikiami raštu. Kartu pateikiami dokumentai, kurių reikia prašymui įvykdyti. Kai tam tikromis aplinkybėmis reikia imtis skubių veiksmų, gali būti priimami žodiniai prašymai, bet jie nedelsiant turi būti patvirtinami raštu.
2. Pagal šio straipsnio 1 dalį pateikiamuose prašymuose nurodoma:
  - a) prašymą pateikianti prašančioji institucija;
  - b) priemonė, kurios prašoma imtis;
  - c) prašymo objektas ir priežastis;
  - d) įstatymai, taisyklės ir kiti susiję teisiniai dalykai;
  - e) kiek įmanoma tikslesni ir išsamesni duomenys apie fizinius ar juridinius asmenis, esančius tyrimų objektu;
  - f) trumpas atitinkamų faktų ir atliktų tyrimų išdėstymas, išskyrus 5 straipsnyje numatytus atvejus.

3. Prašymai pateikiami prašomosios institucijos oficialiaja kalba arba tokiai institucijai priimtina kalba.

4. Jei prašymas netenkina reikalavimų dėl formos, galima prašyti jį pataisyti ar papildyti; tačiau tokiu atveju gali būti imamasi saugumo priemonių.

7 straipsnis

Prašymų vykdymas

1. Tam, kad įvykdytų prašymą suteikti pagalbą, prašomoji institucija, atsižvelgdama į savo kompetencijos ribas ir turimus išteklius, veikia taip, tarsi veiktų savo iniciatyva arba kitų tos pačios Šalies institucijų prašymu, pateikdama jau turimą informaciją, atlikdama atitinkamus tyrimus arba pasirūpindama, kad jie būtų atlikti. Ši nuostata taip pat taikoma administraciniam padaliniui, kuriam prašomoji institucija nusiuntė prašymą, jei ji negali veikti savarankiškai.

2. Pagalbos prašymai vykdomi pagal prašomosios Šalies įstatymus, taisykles ir kitus teisės aktus.

3. Tinkamai įgalioti Šalies pareigūnai, kitos dalyvaujančios Šalies sutikimu ir laikydamiesi pastarosios nustatytų sąlygų, gali gauti iš prašomosios institucijos tarnybų arba kitos institucijos, kuri yra pavaldi prašomajai institucijai, informacijos apie įvykdytą arba įtariamą muitų teisės aktų pažeidimą, kurios prašančiai institucijai reikia šio protokolo tikslais.

4. Šalies pareigūnai, kitos dalyvaujančios Šalies sutikimu ir laikydamiesi pastarosios nustatytų sąlygų, gali dalyvauti pastarosios teritorijoje atliekamuose tyrimuose.

8 straipsnis

Forma, kuria informacija turi būti perduodama

1. Prašomoji institucija perduoda prašančiajai institucijai tyrimų rezultatus dokumentų, patvirtintų dokumentų kopijų, ataskaitų ir panašia forma.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatyti dokumentai gali būti pateikiami bet kuriuo pavidalu pateikiama kompiuterine informacija, skirta tam pačiam tikslui.

9 straipsnis

Įsipareigojimo teikti pagalbą išimtys

1. Šalys gali atsisakyti teikti pagalbą, kaip numatyta šiame protokole, jei jos teikimas:

- a) galėtų pažeisti Azerbaidžano Respublikos arba valstybės narės, gavusios prašymą suteikti pagalbą pagal šį protokolą, suverenitetą;
- b) galėtų pažeisti viešąją tvarką, saugumą ar kitus esminius interesus, pirmiausia 10 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais;
- c) yra susijęs su valiutos ar mokesčių teisės aktais, išskyrus muitų taikymą reglamentuojančius teisės aktus;
- d) atskleistų pramoninę, komercinę ar profesinę paslaptį.

2. Tais atvejais, kai prašančioji institucija prašo pagalbos, kurios ji pati paprašyta negalėtų suteikti, savo prašyme ji atkreipia dėmesį į šį faktą. Sprendimą dėl tokio prašymo tenkinimo priima prašomoji institucija.

3. Jei atsisakoma teikti pagalbą, prašančiajai institucijai nedelsiant raštu turi būti pranešta apie šį sprendimą ir jo motyvus.

10 straipsnis

Keitimasis informacija ir konfidencialumas

1. Visa pagal šį protokolą bet kuria forma perduota informacija yra konfidenciali arba riboto naudojimo, atsižvelgiant į kiekvienoje Šalyje taikomas taisykles. Jai taikomas oficialaus slaptumo įsipareigojimas ir suteikiama apsauga, kokia taikoma panašiai informacijai pagal atitinkamus ją gavusios Šalies įstatymus ir atitinkamas nuostatas, taikomas Bendrijos institucijoms.

2. Asmens duomenimis gali būti keičiamasi tik tada, kai gaunanti Šalis įsipareigoja užtikrinti tokių duomenų apsaugą, kuri būtų bent lygiavertė apsaugai, tuo konkrečiu atveju taikomai informacijai teikiančioje Šalyje.

3. Gauta informacija naudojama tik šio protokolo tikslais. Jei viena iš Šalių pageidauja naudoti tokią informaciją kitais tikslais,

ji turi gauti išankstinę rašytinę informaciją pateikusios institucijos sutikimą. Be to, ji turi laikytis bet kurių tos institucijos nustatytų apribojimų.

4. Šio straipsnio 3 dalis netrukdo informaciją naudoti teismo ar administracinėse bylose, vėliau iškeltose už muitų teisės aktų nesilaikymą. Informaciją pateikusiai kompetentingai institucijai pranešama apie tokį naudojimą.

5. Pagal šio protokolo nuostatas gautą informaciją ir dokumentus Šalys gali naudoti kaip įrodymus įrodymų protokoluose ir parodymuose, teismuose iškeltose bylose ir kaltinimuose.

11 straipsnis

Ekspertai ir liudytojai

1. Prašomosios institucijos pareigūnas gali būti įgaliotas, neperžengdamas savo įgaliojimo apribojimų, būti ekspertu arba liudytoju teismo ar administracinėse bylose, susijusiose su reikalais, kuriems taikomas šis protokolą, kitos Šalies jurisdikcijoje ir pateikti daiktus, dokumentus ar patvirtintas jų kopijas, kurie gali būti reikalingi tose bylose. Prašyme dalyvauti byloje turi būti konkrečiai nurodoma, dėl kokių reikalų ir koku statusu tas pareigūnas bus apklausiamas.

2. Įgaliotam pareigūnui užtikrinama apsauga, kurią savo teritorijoje prašančiosios institucijos pareigūnams garantuoja esami teisės aktai.

12 straipsnis

Pagalbos teikimo išlaidos

Šalys atsisako visų reikalavimų viena kitai atlyginti išlaidas, patirtas pagal šį protokolą, išskyrus prirėkus išlaidas ekspertams ir liudytojams bei vertėjams žodžiu ir raštu, kurie nepriklauso valstybės tarnyboms.

13 straipsnis

Taikymas

1. Šio protokolo taikymas pavedamas Azerbaidžano Respublikos centrinėms muitinės institucijoms ir Europos Bendrijų Komisijoms

kompetentingoms tarnyboms bei atitinkamais atvejais valstybių narių muitinėms. Jos priima sprendimus dėl jo taikymui būtinų praktinių priemonių ir susitarimų, atsižvelgdamos į galiojančias duomenų apsaugos taisykles. Jos gali pateikti kompetentingoms institucijoms rekomendacijas dėl jų nuomone tikslingų šio protokolo pakeitimų.

2. Šalys viena su kita konsultuojasi ir vėliau viena kitą informuoja apie išsamias taikymo taisykles, kurias jos priima pagal šio protokolo nuostatas.

14 straipsnis

Papildomumas

Nepažeidžiant 10 straipsnio, visi vienos ar daugiau valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos susitarimai dėl savitarpio pagalbos neturi įtakos Bendrijos nuostatomis, kurios reglamentuoja Europos Bendrijų Komisijos kompetentingų tarnybų ir valstybių narių muitinių tarpusavio pranešimus apie muitų klausimais gautą informaciją, kuri gali sudominti Bendriją.

BAIGIAMASIS AKTAS

BELGIJOS KARALYSTĖS,

DANIJOS KARALYSTĖS,

VOKIETIJOS FEDERACINĖS RESPUBLIKOS,

GRAIKIJOS RESPUBLIKOS,

ISPANIJOS KARALYSTĖS,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKOS,

AIRIJOS,

ITALIJOS RESPUBLIKOS,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOSIOS HERCOGYSTĖS,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖS,

AUSTRIJOS RESPUBLIKOS,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKOS,

SUOMIJOS RESPUBLIKOS,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖS,

JUNGTINĖS DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖS,

Europos bendrijos steigimo sutarties, Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutarties ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties Susitariančiųjų Šalių,

toliau – valstybės narės, bei

EUROPOS BENDRIJOS, EUROPOS ANGLIŲ IR PLIENO BENDRIJOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS, toliau – Bendrija,

įgaliotieji atstovai ir

AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOS įgaliotieji atstovai,

susitikę tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt šeštų metų balandžio dvidešimt antrą dieną Liuksemburge, kad pasirašytų Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, nustatantį Europos Bendrijų ir jų valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos partnerystę, toliau – Susitarimas, priėmė šiuos tekstus:

Susitarimą, įskaitant jo priedus ir šį protokolą:

Protokolas dėl administracinių institucijų bendradarbiavimo muitinių veiklos srityje.

Valstybių narių ir Bendrijos įgaliotieji atstovai ir Azerbaidžano Respublikos įgaliotieji atstovai priėmė toliau išvardytų Bendrų deklaracijų, pridedamų prie šio Baigiamojo akto, tekstus:

Bendra deklaracija dėl Susitarimo preambulės 12 punkto

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 4 straipsnio

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 6 straipsnio

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 15 straipsnio

Bendra deklaracija dėl sąvokos „kontrolė“ 25 straipsnio b punkte ir 36 straipsnyje

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 35 straipsnio

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 42 straipsnio

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 55 straipsnio

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 98 straipsnio.

Valstybių narių ir Bendrijos įgaliotieji atstovai ir Azerbaidžano Respublikos įgaliotieji atstovai taip pat atsižvelgė į šią Prancūzijos Vyriausybės vienašalę deklaraciją dėl jos užjūrio šalių ir teritorijų, pridėtą prie šio Baigiamojo akto:

Valstybių narių ir Bendrijos įgaliotieji atstovai ir Azerbaidžano Respublikos įgaliotieji atstovai taip pat atsižvelgė į šį pasikeitimą laiškais, pridėtą prie šio Baigiamojo akto:

Bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos pasikeitimas laiškais dėl bendrovių steigimo.

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg, den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addì ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zesennegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenkymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

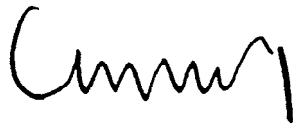
Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundra nittiosex.

Ијирми ики апрел мин догуз јуз дохсан алтынчы ил тарихде Лүксембург шәһәринде имзаланмышдыр -

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

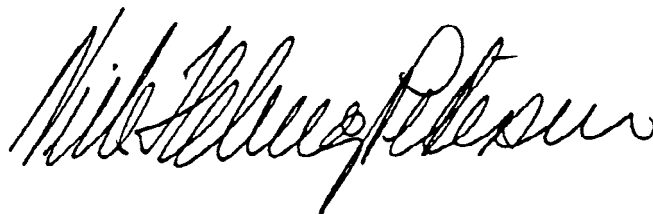

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

/ Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

/ Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

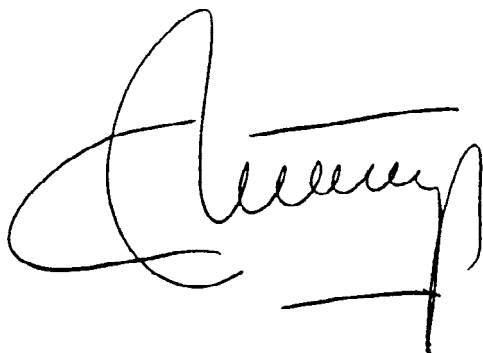
Für die Bundesrepublik Deutschland

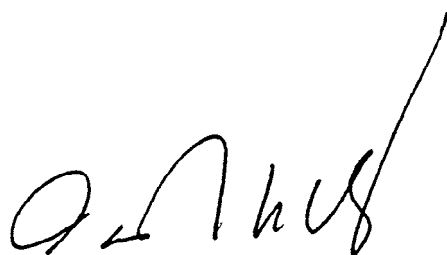
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

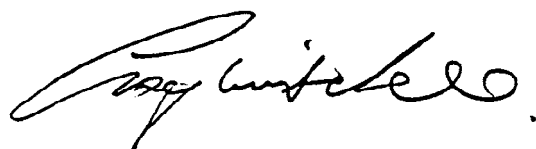
A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'A' followed by several loops and a vertical stroke ending in a horizontal bar.

Pour la République française

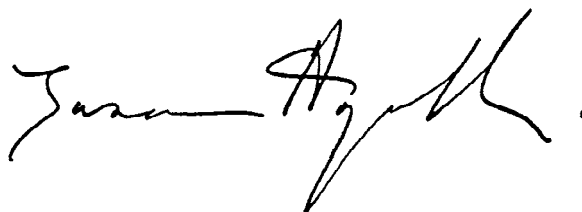
A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized initial 'A' followed by several loops and a vertical stroke ending in a horizontal bar.

Thar ceann na hÉireann

For Ireland

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'A' followed by several loops and a vertical stroke ending in a horizontal bar.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'A' followed by several loops and a vertical stroke ending in a horizontal bar.

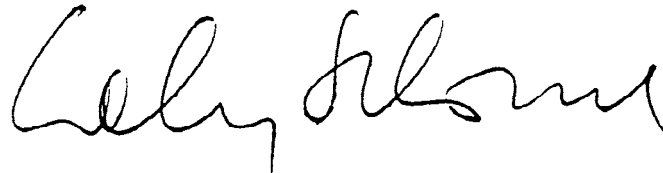
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'A' followed by several loops and a vertical stroke ending in a horizontal bar.

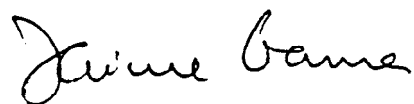
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

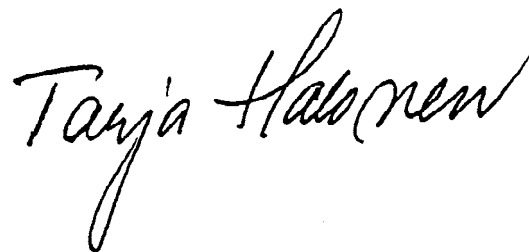

Pela República Portuguesa

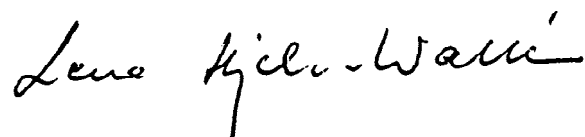

Suomen tasavallan puolesta

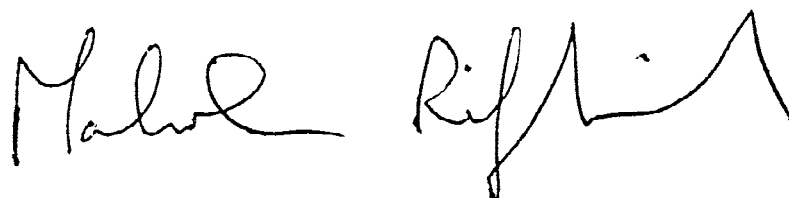
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

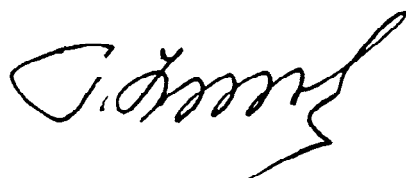
Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

АЗӘРБАЙҶАН РЕСПУБЛИКАСЫ АДЫНДАН

—

Bendra deklaracija dėl preambulės 12 punkto

Šalys patvirtina, kad šio Susitarimo preambulės 12 punktas jokių būdu nenurodo, per kurias šalis, išskyrus Azerbaidžaną, turėtų būti tranzitu transportuojami energetikos produktai.

Bendra deklaracija dėl 4 straipsnio

Pervarstydamos Azerbaidžano Respublikos kintančias aplinkybes, kaip numatyta 4 straipsnyje, Šalys apsvarsto svarbius pokyčius, kurie gali turėti daug įtakos tolesnei Azerbaidžano raidai. Tai galėtų apimti Azerbaidžano prisijungimą prie PPO, Europos Tarybos ar kitų tarptautinių institucijų arba prisijungimą prie bet kurios regioninės muitų sąjungos arba bet kurios kitos formos regioninės integracijos susitarimo.

Bendra deklaracija dėl 6 straipsnio

Jei Šalys nuspręstų, kad aplinkybės pateisina susitikimus aukščiausiu lygiu, tokie susitikimai gali būti rengiami *ad hoc* pagrindu.

Bendra deklaracija dėl 15 straipsnio

Iki Azerbaidžano Respublikos prisijungimo prie PPO Šalys Bendradarbiavimo komitete rengia konsultacijas dėl jų importo tarifų politikos, įskaitant tarifų apsaugos pokyčius. Pirmiausia tokias konsultacijas siūloma rengti prieš didinant tarifų apsaugą.

Bendra deklaracija dėl sąvokos „kontrolė“ 25 straipsnio b punkte ir 36 straipsnyje

1. Šalys patvirtina abipusį supratimą, kad kontrolės supratimas priklausys nuo konkretaus atvejo faktinių aplinkybių.
  2. Pavyzdžiui, laikoma, kad bendrovę „kontroliuoja“ kita bendrovė, ir ji yra tos bendrovės dukterinė įmonė, jei:
    - kita bendrovė tiesiogiai ar netiesiogiai turi daugumą balsų teisių, arba
    - kita bendrovė turi teisę paskirti arba atleisti daugumą administracijos, vadovybės ar priežiūros padalinio darbuotojų ir tuo pačiu yra dukterinės įmonės akcininkė ar narė;
  3. 2 dalyje pateiktų kriterijų sąrašo abi Šalys nelaiko baigtiniu.
-

Bendra deklaracija dėl 35 straipsnio

Vien tik tai, kad tam tikrų Šalių fiziniams asmenims reikia vizos, o kitiems jos nereikia, nelaikoma tam tikro įsipareigojimo teikiamos naudos panaikinimu arba jos mažinimu.

Bendra deklaracija dėl 42 straipsnio

Šalys susitaria, kad šiame Susitarime intelektinė, pramoninė ir komercinė nuosavybė apima autorių ir gretutines teises, įskaitant kompiuterinių programų autorių teises, teises į patentus, pramoninius dizainus, geografines nuorodas, įskaitant kilmės vietos pavadinimus, prekių ženklus ir paslaugų ženklus, integrinių grandynų topografijas, taip pat apsaugą nuo nesąžiningos konkurencijos, kaip nurodyta Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės ir neatskleistos informacijos apie pažangią patirtį saugojimo 10 bis straipsnyje, ir neatskleidžiamos informacijos apie pažangią patirtį apsaugą.

Bendra deklaracija dėl 55 straipsnio

55 straipsnio 3 dalies nuostatos nenustato reikalavimo, kad bet kuri Šalis teiktų konfidencialią informaciją.

Bendra deklaracija dėl 98 straipsnio

1. Šalys susitaria, kad tam, kad terminas „ypatingos skubos atvejai“, paminėtas Susitarimo 98 straipsnyje, būtų aiškinamas ir taikomas teisingai, jis reiškia, kad viena iš Šalių iš esmės pažeidžia Susitarimą. Esminis Susitarimo pažeidimas yra:
    - a) atsisakymas vykdyti Susitarimą, kuris yra draudžiamas pagal tarptautinės teisės bendrąsias taisykles;
arba
    - b) 2 straipsnyje nurodytų pagrindinių Susitarimo elementų pažeidimas.
  2. Šalys susitaria, kad 98 straipsnyje nurodytos „atitinkamos priemonės“ yra priemonės, kurių imamasi laikantis tarptautinės teisės. Jei Šalis ypatingos skubos atveju imasi priemonės pagal 98 straipsnį, kita Šalis gali pasinaudoti ginčų sprendimui numatyta tvarka.
-

Prancūzijos Vyriausybės deklaracija dėl jos užjūrio šalių ir teritorijų

Prancūzijos Respublika pažymi, kad Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas su Azerbaidžano Respublika netaikomas užjūrio šalims ir teritorijoms, susijusioms su Europos bendrija pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

BENDRIJOS IR AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOS**Pasikeitimas laiškais dėl bendrovių steigimo***A. Azerbaidžano Respublikos Vyriausybės laiškas*

Geriamasis pone,

Norėčiau atkreipti dėmesį į 1995 m. gruodžio 19 d. paraftuotą Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą.

Kaip pabrėžiau derybų metu, Azerbaidžano Respublika tam suteikia Azerbaidžano Respublikoje įsisteigiančioms ir veikiančioms Bendrijos bendrovėms tam tikrais požiūriais privilegijuotas sąlygas. Esu paaiškinęs, kad tai atspindi Azerbaidžano politiką visomis priemonėmis skatinti Bendrijos bendrovių įsisteigimą Azerbaidžano Respublikoje.

Atsižvelgdamas į tai, manau, kad yra susitarta, jog laikotarpiu nuo šio Susitarimo parafavimo dienos iki atitinkamų straipsnių dėl bendrovių įsisteigimo įsigaliojimo, Azerbaidžano Respublika nepatvirtins priemonių arba taisyklių, kurios nustatytų Bendrijos įmonių diskriminavimą Azerbaidžano bendrovių arba bet kurios trečiosios šalies bendrovių atžvilgiu ar padidintų šį diskriminavimą palyginti su padėtimi šio Susitarimo parafavimo dieną.

Būčiau dėkingas, jei galėtumėte patvirtinti, kad gavote šį laišką.

Reiškiu Jums savo didžią pagarbą.

Azerbaidžano Respublikos Vyriausybės vardu

B. Europos bendrijos laiškas

Geriamasis pone,

Dėkoju už Jūsų šios dienos laišką, kuriame rašoma:

„Norėčiau atkreipti dėmesį į 1995 m. gruodžio 19 d. paraftuotą Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą.

Kaip pabrėžiau derybų metu, Azerbaidžano Respublika tam suteikia Azerbaidžano Respublikoje įsisteigiančioms ir veikiančioms Bendrijos bendrovėms tam tikrais požiūriais privilegijuotas sąlygas. Esu paaiškinęs, kad tai atspindi Azerbaidžano politiką visomis priemonėmis skatinti Bendrijos bendrovių įsisteigimą Azerbaidžano Respublikoje.

Atsižvelgdamas į tai, manau, kad yra susitarta, jog laikotarpiu nuo šio Susitarimo parafavimo dienos iki atitinkamų straipsnių dėl bendrovių įsisteigimo įsigaliojimo, Azerbaidžano Respublika nepatvirtins priemonių arba taisyklių, kurios nustatytų Bendrijos įmonių diskriminavimą Azerbaidžano bendrovių arba bet kurios trečiosios šalies bendrovių atžvilgiu ar padidintų šį diskriminavimą palyginti su padėtimi šio Susitarimo parafavimo dieną.

Būčiau dėkingas, jei galėtumėte patvirtinti, kad gavote šį laišką.“

Patvirtinu, kad gavau Jūsų laišką.

Reiškiu Jums savo didžią pagarbą.

Europos bendrijos vardu